

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Katowicach

LKA.410.025.01.2017
P/17/029

TEKST UJEDNOLICONY

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/17/029 – Wspieranie wyczynowego uprawiania sportów zimowych
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Katowicach
Kontroler	Artur Stekla, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LKA/250/2017 z dnia 2 października 2017 r (dowód: akta kontroli str. 1-2)
Jednostka kontrolowana	Ośrodek Przygotowań Olimpijskich w Szczyrku ¹ Centralnego Ośrodka Sportu ² , ul. Plaźowa 8, 43-370 Szczyrk, REGON: 142733356-00050.
Kierownik jednostki kontrolowanej	Grzegorz Kotowicz, Dyrektor OPO w Szczyrku ³ . Od 7 stycznia 2018 r. Ośrodkiem kieruje Zastępca Dyrektora Ireneusz Furczyk (dowód: akta kontroli str. 3-4, 2691-2694)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Ośrodek w latach 2014-2017 (I półrocze) realizował działania mające na celu tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla prowadzenia szkolenia sportowego w sportach zimowych oraz przygotowania kadry narodowej⁴ Polskiego Związku Narciarskiego⁵ do udziału w zimowych Igrzyskach Olimpijskich, Mistrzostwach Świata i Mistrzostwach Europy. W tym celu sukcesywnie modernizowano i rozwijano obiekty oraz infrastrukturę techniczną Ośrodka narciarskiego Skrzyczne w Szczyrku, przeprowadzono remont rozbiegu Skoczni Narciarskiej w Wiśle wraz z instalacją lodowych torów najazdowych oraz przeprowadzono montaż instalacji mrożenia torów skoczni K-40 w Szczyrku. Ośrodek przy wykorzystaniu zarządzanych obiektów sportowych i posiadanej bazy organizacyjno-technicznej organizował w latach 2014-2016 regularne stacjonarne szkolenia centralne dla zawodników kadry narodowej PZN w skokach narciarskich i kombinacji norweskiej oraz zorganizował w 2014 r. dwa szkolenia dla kadry Polskiego Związku Hokeja na Lodzie⁶. Sporadyczne szkolenia skrócone na terenie Ośrodka narciarskiego Skrzyczne przeprowadzali zawodnicy kadry narodowej PZN oraz Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego w narciarstwie alpejskim. Część szkoleń zawodników kadry narodowej w skokach i biegach narciarskich prowadzono także na terenie dwóch obiektów sportowych⁷ wydierżawianych PZN od 2011 r. przez

¹ Zwany dalej „Ośrodkiem” lub „OPO”.

² Centralny Ośrodek Sportu w Warszawie, zwany dalej „COS”, jest instytucją gospodarki budżetowej (jednostką sektora finansów publicznych) utworzoną przez Ministra Sportu i Turystyki, posiadającą osobowość prawną oraz lokalne jednostki organizacyjne (oddziały).

³ Do 6 stycznia 2018 r.

⁴ Zwanej dalej „kn”.

⁵ Zwanego dalej „PZN”.

⁶ Zwanego dalej „PZHL”.

⁷ Skoczni narciarskiej w Wiśle i kompleksu narciarskich tras biegowych ze strzelnicą biathlonową położonego na terenie dwóch gmin: Wisły i Istebnej (na Przełęczy Kubalonka).

Ośrodek⁸. Podejmowane przez OPO działania wynikały z zadań określonych w Statucie COS⁹ i wpisywały się w priorytety określone w obowiązującej Strategii Marketingowej COS. Ośrodek w sposób prawidłowy wykorzystał pozyskane dofinansowanie z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej¹⁰ i dotacje z budżetu państwa oraz zaangażowane środki własne na realizację skontrolowanych zadań i zakupów inwestycyjnych, służących rozwojowi infrastruktury do uprawiania sportów zimowych. Prawidłowo i rzetelnie rozliczono środki przyznanego wsparcia finansowego, za wyjątkiem rozliczenia uzyskanej od jednego z wykonawców kary umownej z tytułu opóźnienia w realizacji robót budowlanych, a wszystkie wydatki były wydatkami kwalifikowanymi. Poddana badaniu inwestycja przebudowy odcinka kolei linowej krzesiówkowej finansowana ze środków FRKF została przeprowadzona i zakończona terminowo zgodnie z wnioskowanym zakresem rzeczowym oraz przepisami ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. *Prawo budowlane*¹¹ i ustawy z dnia 21 grudnia 2000 r. *o dozorze technicznym*¹². Za realizację rzeczową dwóch zadań budowlanych odpowiadali wykonawcy, którzy zostali wyłonieni na podstawie trybów przewidzianych przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. *Prawo zamówień publicznych*¹³.

Powyższą ocenę obniżają stwierdzone następujące nieprawidłowości:

- ewidencjonowanie w księgach rachunkowych przychodów z działalności innej niż podstawowa jako przychodów z działalności podstawowej Ośrodka, tj. z naruszeniem zasad określonych w §6 i §7 ust. 1 Statutu oraz w Zarządzeniach Dyrektora COS w sprawie wprowadzenia zakładowych zasad (polityki) rachunkowości COS i ośrodków przygotowań olimpijskich, co skutkowało zawyżaniem wartości przychodów ze statutowej działalności podstawowej oraz sporządzaniem Sprawozdań z działalności OPO, przekazywanych za pośrednictwem COS Ministrowi Sportu i Turystyki¹⁴ za lata 2014-2016 oraz za I półrocze 2017 r., które w sposób nierzetelny przedstawiały dane o przychodach podstawowych i innych niż podstawowe;
- przekazywanie w Sprawozdaniach z działalności OPO za lata 2014-2017 (I półrocze) nierzetelnych (niekompletnych) danych i informacji na temat stanu wykorzystania i działalności wszystkich obiektów sportowych należących do OPO, w tym wydzierżawionych PZN;
- naruszenie art. 64 ust. 1 *Prawa budowlanego* poprzez niezakończenie i nieprzebudowanie przez Ośrodek obiektu budowlanego dla trzech samodzielnych obiektów budowlanych oraz nieujęcie podpór trasowych górnego odcinka kolei linowej Hala Jaworzyna – Skrzyczne w dwóch księżkach prowadzonych dla obiektów tego odcinka, co jednakże nie miało, zdaniem NIK, negatywnego wpływu na stan techniczny tych obiektów;
- naruszenie art. 54 ust. 1 i 55 ust. 1 pkt 1h) *Prawa budowlanego* poprzez niezawiadomienie organu nadzoru budowlanego o zakończeniu budowy kładki (obiektu mostowego), przepustu i konstrukcji oporowych (obiektów inżynierskich)

⁸ Na potrzeby szkolenia i organizacji zawodów sportowych.

⁹ Zwanego dalej „Statutem”. Tekst jednolity Statutu (obowiązujący od 9 stycznia 2014 r. do 26 sierpnia 2017 r.) wprowadzono Zarządzeniem nr 1 Ministra SiT z dnia 8 stycznia 2014 r. zmieniającym zarządzenie w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu” - Dz. Urz. MSiT z 2014 r. poz. 1 ze zm. Od 26 sierpnia 2017 r. obowiązuje nowy tekst jednolity Statutu wprowadzony zarządzeniem nr 17 Ministra SiT z dnia 25 sierpnia 2017 r. zmieniającego zarządzenie w sprawie utworzenia instytucji gospodarki budżetowej pod nazwą „Centralny Ośrodek Sportu” - Dz. Urz. MSiT z 2017 r. poz. 57.

¹⁰ Zwany dalej „FRKF”.

¹¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 1332 ze zm., zwana dalej „*Prawem budowlanym*”.

¹² Dz. U. z 2017 poz. 1040 ze zm., zwanej dalej „*ustawą o dozorze technicznym*”.

¹³ Dz. U. z 2017 r. poz. 1579 ze zm., zwanej dalej „*Prawem zamówień publicznych*”.

¹⁴ Zwanemu dalej „Ministrem SiT”.

trasy narciarskiej FIS w Szczyrku oraz nieuzyskanie pozwolenia na użytkowanie tych obiektów budowlanych;

- naruszenie art. 6 ust. 1 pkt 1) i 2) ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o *narodowym zasobie archiwalnym i archiwach*¹⁵, poprzez niezaewidencjonowanie w latach 2014-2017 daty wpływu do Ośrodka 15 kwartalnych Sprawozdań PZN z działalności dzierżawionych obiektów sportowych;

- niewyegzekwowanie wykonania obowiązku złożenia przez PZN kaucji (lub gwarancji bankowej) zabezpieczającej roszczenia OPO oraz złożenia oświadczenia Zarządu PZN o poddaniu się egzekucji należności czynszowych i pozostałych opłat, wynikających z tytułu zawarcia Umowy dzierżawy z grudnia 2014 r. oraz niewyegzekwowanie terminowego złożenia ww. oświadczenia przez Zarząd PZN i wniesienia kaucji zabezpieczającej realizację Umowy dzierżawy z 23 października 2017 r.¹⁶;

- nierzetelne prowadzenie przez Głównego Księgowego OPO wewnętrznej kontroli zarządczej i nadzoru nad funkcjonowaniem systemu rachunkowości, w związku ze sporządzaniem, opisywaniem i zatwierdzaniem dowodów księgowych dokumentujących uzyskane przychody, niezgodnych z art. 21 ust. 1 pkt 2) i 6) oraz art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o *rachunkowości*¹⁷;

- nierzetelny nadzór nad realizacją umów o współpracy z wykonawcą odpowiadającym za świadczenie usług marketingowych i medialnej obsługi Ośrodka;

- błędne wyliczenie i ustalenie wysokości kary umownej dla wykonawcy zaprojektowania i przebudowy wyciągu orczykowego DOLINY II z tytułu opóźnienia w realizacji robót budowlanych, co skutkowało nieuzyskaniem od wykonawcy kary umownej w wysokości 2,2 tys. zł i zwróceniem Ministerstwu Sportu i Turystyki niewykorzystanej części dofinansowania w niepełnej wysokości;

- niezgodne z umowami o dofinansowanie zadań inwestycyjnych i umową dotacji, informowanie o fakcie dofinansowania zrealizowanych zadań i zakupów inwestycyjnych Ośrodka ze środków FRKF oraz ze środków dotacji celowej budżetu państwa przyznanej przez Ministra SiT;

- udzielenie zamówienia publicznego w trybie „z wolnej ręki” z naruszeniem art. 67 ust. 1 pkt 3 *Prawa zamówień publicznych*;

- niezweryfikowanie wymaganego art. 26 ust. 2d *Prawa zamówień publicznych*¹⁸ oświadczenia jednego z wykonawców o braku przynależności do grupy kapitałowej w rozumieniu ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o *ochronie konkurencji i konsumenta*¹⁹ oraz niewyegzekwowanie od wykonawcy uzupełnienia takiego oświadczenia lub złożenia wyjaśnienia.

NIK zwróciła także uwagę na przypadek nieuzupełnienia daty złożenia oświadczenia określonego w art. 17 ust. 2 *Prawa zamówień publicznych* przez jednego z członków Komisji przetargowej oraz na niezamieszczenie przez Komisję w protokole z ww. postępowania istotnej informacji o przyczynie zmniejszenia przez wykonawcę przebudowy kolei linowej ceny ofertowej o 700,0 tys. zł. Ponadto od chwili odbioru inwestycji do czasu przeprowadzenia czynności kontrolnych nie wyegzekwowano od wykonawcy ww. inwestycji pisemnego udokumentowania przeprowadzenia

¹⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 1506 ze zm.

¹⁶ Ośrodek wystąpił do PZN o złożenie ww. oświadczenia i wniesienie zabezpieczenia dopiero w czasie trwania kontroli, po pisemnym zwróceniu uwagi przez kontrolera NIK na tą nieprawidłowość.

¹⁷ Dz. U. z 2017 r. poz. 2342 ze zm., zwana dalej „*ustawą o rachunkowości*”.

¹⁸ W brzmieniu obowiązującym w czasie przeprowadzania postępowania o udzielenie zamówienia publicznego.

¹⁹ Dz. U. z 2017 r., poz. 229 ze zm.

obowiązkowych szkoleń pracowników OPO z zakresu obsługi zainstalowanych nowych urządzeń kolei linowej.

NIK zwróciła także uwagę na pogarszający się ogólny stan techniczny kluczowych elementów budowlanych (konstrukcji rozbiegu i zeskoku) skoczni narciarskiej K-120 w Wiśle wydierżawionej przez OPO, pomimo ponoszonych przez Ośrodek nakładów na remonty i modernizacje. Zdaniem NIK, może to wskazywać na brak lub niewłaściwie wykonaną izolację i zabezpieczenie przeciwwilgociowe ww. elementów.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego oraz przygotowania kadry narodowej do udziału w Igrzyskach Olimpijskich²⁰, Mistrzostwach Świata²¹ i Mistrzostwach Europy²²

1.1. Organizacja oraz przygotowanie warunków szkoleniowych i bazy sportowej dla zawodników kn do udziału w IO, MŚ i ME

Opis stanu
faktycznego

1.1.1. COS i Ośrodek działał na podstawie Statutu COS. Zarządzeniem nr 21/2014 z dnia 30 maja 2014 r. Dyrektor COS wprowadził Strategię Marketingową COS, w której podano (za Statutem), że głównymi (podstawowymi) zadaniami COS jest tworzenie optymalnych warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego prowadzonego przez polskie związki sportowe²³ i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej; zapewnienie bazy materialno-technicznej i usług dla potrzeb szkolenia realizowanego przez pzs i inne podmioty; współudział w organizacji zawodów sportowych; prowadzenie działalności w zakresie administrowania i zarządzania nieruchomościami znajdującymi się w trwałym zarządzie COS, obejmującej w szczególności najem, dzierżawę i oddanie do użytkowania na podstawie innych umów składników majątkowych Skarbu Państwa; świadczenie innych usług w zakresie kultury fizycznej i sportu. W Strategii Marketingowej ustalono, że celem nadrzędnym działalności COS powinno być m.in.: zwiększenie współpracy z pzs; zapewnienie maksymalnego obłożenia bazy sportowej i noclegowej; rozszerzenie pakietu usług dla różnych grup klientów, specjalnych pakietów usług dla stałych klientów i nowych produktów; prowadzenie jasnej polityki cenowej; pomoc w rozwoju sportu lokalnego i inicjowanie aktywności społecznej.

(dowód: akta kontroli str. 10-13, 24, 308-320)

Dyrektor Ośrodka w dniu 10 lutego 2015 r. przesłał do COS opracowaną Strategię Rozwoju OPO wraz z harmonogramem modernizacji i budowy nowych obiektów na lata 2014-2020. Strategia ta nie przewidywała realizacji w powyższym okresie nowych obiektów sportowych na potrzeby uprawiania sportów zimowych i szkolenia,

²⁰ Dalej „IO”.

²¹ Dalej „MŚ”.

²² Dalej „ME”.

²³ Zwane dalej „pzs”.

a jedynie ich przebudowy oraz zakup wyposażenia technicznego, w postaci: modernizacji tras narciarskich i urządzeń wyciągowych na górze Skrzyczne, wraz ze zwiększeniem wydajności systemu naśnieżania; dokończenia inwestycji na trasach narciarsko-biathlonowych w Wiśle-Kubalonce wraz z adaptacją tras umożliwiającą prowadzenie treningów letnich. W dokumencie tym poinformowano też o zrealizowaniu w 2014 r. instalacji mrożenia rozbiegu skoczni K-40 w Szczyrku.

(dowód: akta kontroli str. 37-60)

1.1.2. W dniu 14 stycznia 2013 r. Ośrodek przekazał COS plan zadań inwestycyjnych OPO finansowanych ze środków budżetowych na lata 2014-2016 oraz plan inwestycji Ośrodka o szczególnym znaczeniu dla sportu²⁴ na lata 2013-2015. W zakresie zadań inwestycyjnych obejmujących obiekty sportowe i infrastrukturę techniczną służącą uprawianiu i szkoleniu w sportach zimowych wymieniono następujące przedsięwzięcia przewidziane do realizacji w okresie objętym kontrolą:

(1) Przebudowa i modernizacja tras narciarskich zjazdowych (Szczyrk-Skrzyczne) (etap II), realizacja zaplanowana na lata 2013-2015 - zrealizowano w latach 2015-2016 r. ze środków własnych Ośrodka;

(2) Instalacja mrożenia rozbiegu skoczni narciarskiej K-40 w Szczyrku, zaplanowana i zrealizowana w 2014 r. ze środków FRKF i własnych;

(3) Wymiana wyciągu narciarskiego Doliny II (Szczyrk-Skrzyczne), zaplanowana na lata 2013-2014 - zrealizowano w latach 2015-2016 ze środków FRKF i własnych;

(4) Zakup armatek śnieżnych (5 kpl) do przygotowania tras zjazdowych (Szczyrk-Skrzyczne), zaplanowana na lata 2013-2014 - zrealizowano w 2015 r. ze środków dotacji celowej i własnych;

(5) Zakup oprogramowania wraz z licencją dla systemu kontroli wejść na kolej linową (Szczyrk-Skrzyczne), zaplanowana i zrealizowana w 2014 r. ze środków własnych;

(6) Modernizacja i rozbudowa instalacji naśnieżania tras narciarskich (Szczyrk-Skrzyczne), zaplanowana do realizacji w roku 2016 ze środków FRKF – realizację ostatniego etapu rozpoczęto w grudniu 2017 r. ze środków własnych;

(7) Wymiana wyciągu narciarskiego Doliny III (Szczyrk-Skrzyczne) - inwestycja przewidziana na lata 2015-2017 nie została zrealizowana;

(8) Wykonanie utwardzenia nawierzchni trybun dla widzów stojących na skoczni w Szczyrku - inwestycja przewidziana na lata 2015-2017 nie została zrealizowana;

(9) Zakup sprzętu pomiaru czasu z tablicami, bramkami startowymi, oprogramowaniem i komputerami do obsługi zawodów na trasach narciarskich (Szczyrk-Skrzyczne) - zakup przewidziany na rok 2014 nie został zrealizowany.

Jako strategiczne inwestycje Ośrodka o szczególnym znaczeniu dla sportu zimowego na lata 2013-2015, spośród powyższych zadań wskazano zadanie nr 1, 3 i 9. Natomiast jako zadania finansowane ze środków budżetu państwa wskazano zadanie nr 3, 5, 6, 7 i 8.

W dniach 8 marca 2016 r. oraz 10 marca i 25 kwietnia 2017 r. Ośrodek zgłosił COS następujące dodatkowe cztery zadania inwestycyjne do realizacji w ramach Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu²⁵ na lata 2016 i 2017:

²⁴ Przewidzianych do finansowania ze środków FRKF.

²⁵ Zwanego dalej „Programem”.

(10) Przebudowa stacji transformatorowych wraz z rozdzielniami SN oraz pośredniego układu pomiaru energii elektrycznej dla pompowni wody instalacji sztucznego naśnieżania tras narciarskich (Szczyrk-Skrzyczne), która została zrealizowana w roku 2016 ze środków FRKF i środków Ośrodka;

(11) Przebudowa kolei linowej krzesełkowej na trasie Szczyrk - Hala Jaworzyna, która została zrealizowana w latach 2016-2017 ze środków FRKF i środków Ośrodka;

(12) Zakup 10 szt. armatek śnieżnych – wyposażenie dla tras narciarskich, który został zrealizowany w 2017 r. ze środków FRKF i środków Ośrodka;

(13) Remont torów najazdowych wraz z wymianą instalacji mrożenia i zraszania na rozbiegu skoczni narciarskiej w Wiśle-Malince, które zostały zrealizowane w 2017 r. ze środków FRKF i Ośrodka.

(dowód: akta kontroli str. 68-94, 181)

Ośrodek jest właścicielem trzynastu obiektów sportowych i bazy organizacyjno-technicznej²⁶, z czego cztery obiekty służą do szkolenia i wyczynowego uprawiania sportów zimowych: 1) Ośrodek narciarski Skrzyczne, 2) kompleks trzech skoczni narciarskich Szczyrk-Skalite (K-95, K-70, K-40), 3) Skocznia narciarska w Wiśle (K-120), 4) trasy narciarstwa biegowego ze strzelnicą biathlonową w Wiśle-Kubalonce. Powyższe obiekty umożliwiają prowadzenie szkoleń w narciarstwie alpejskim, dowolnym, snowboardzie, skibobach, biathlonie zimowym oraz w skokach i biegach narciarskich (narciarstwo klasyczne, biegi do kombinacji norweskiej). Dwa obiekty: skocznie narciarskie Szczyrk-Skalite oraz skocznia w Wiśle posiadały pokrycie igielitowe umożliwiające rozgrywanie zawodów lub przeprowadzanie szkoleń i treningów także w sezonie letnim, a także systemy sztucznego naśnieżania i zraszania oraz wyciągi krzesełkowe, oświetlenie nocne i widownie. Skocznie w Szczyрку należące do OPO posiadały mrożone tory rozbiegu. Na skoczni K-120 w Wiśle w 2017 r. przeprowadzono inwestycję montażu tzw. torów lodowych (zimowo-letnich²⁷). Inwestycja ta oraz wyposażenie skoczni w Wiśle wypełniały warunki Międzynarodowej Federacji Narciarskiej²⁸, a jednocześnie zapobiegały utracie prawa do organizacji bądź konieczności odwołania zawodów Pucharu Świata²⁹ w skokach narciarskich w dniach 17-19 listopada 2017 r. Obie ww. skocznie nie posiadały siatek zabezpieczających użytkowników skoczni od wiatru, ponieważ nie są one wymagane do przeprowadzenia zawodów, w tym Pucharu Świata w skokach.

(dowód: akta kontroli str. 36, 95-96, 119, 124-125, 158-160, 181)

Jedna z tras narciarskich w Ośrodku narciarskim Skrzyczne o łącznej długości 2020 m posiadała cztery świadectwa homologacji FIS uprawniające do rozgrywania czterech konkurencji narciarskich³⁰, z czego dwa były ważne do 1 listopada 2019 r.³¹, a kolejne (po jednym) do 1 listopada 2022 i 2024 r.³² Skocznie K-70 i K-95

²⁶ Stadionu, dwóch hal wielofunkcyjnych A i B z siłowaniami i salkami do ćwiczeń fitness, krytej pływalni, zespołu kortów tenisowych, boisk do siatkówki plażowej, gabinetu odnowy biologicznej, ośrodka narciarstwa zjazdowego Szczyrk-Skrzyczne, kompleksu skoczni narciarskich Szczyrk-Skalite, skoczni narciarskiej w Wiśle, trasy narciarstwa biegowego w Wiśle-Istebnej Kubalonce.

²⁷ Ukończoną i odebraną 31 października 2017 r.

²⁸ Fédération Internationale de Ski, zwana dalej „FIS”.

²⁹ Organizatorem zaplanowanych w latach 2017 i 2018 zawodów Pucharu Świata w skokach narciarskich na obiekcie Skocznia Narciarska im. Adam Małysz w Wiśle Malince są PZN, który samodzielnie występuje z wnioskami o organizację tych wydarzeń. Ośrodek wspomaga PZN poprzez udostępnianie obiektów i przygotowanie ich do zawodów.

³⁰ Slalom, slalom gigant, super gigant i zjazd.

³¹ Do super giganta i zjazdu.

³² Do slalomu i slalomu giganta.

posiadały certyfikaty FIS ważne do 31 grudnia 2020 r. i świadectwa homologacji PZN ważne do 15 stycznia 2019 r., 23 listopada 2020 r. (dla skoczni K-70) oraz do 23 listopada 2020 r. (dla skoczni K-95). Dla skoczni K-40 OPO w Szczyrku dysponował świadectwami homologacji PZN ważnymi do 23 listopada 2020 r.

(dowód: akta kontroli str. 137-148)

Skocznia narciarska K-120 w Wiśle oraz trasy narciarstwa biegowego wraz ze strzelnicą biathlonową w Wiśle-Kubalonce od 2011 r. są wydierżawione PZN. Przedmiotem dzierżawy jest oddanie dzierżawcy do użytkowania i pobierania pożytków nieruchomości gruntowych i budynkowych tworzących ww. kompleksy sportowe wraz z wyposażeniem i infrastrukturą, w zamian za co dzierżawca zobowiązał się świadczyć na rzecz OPO usługi reklamowe i marketingowe. Skocznia posiadała świadectwa homologacji wydane przez PZN ważne do 10 września 2022 r. oraz certyfikaty FIS (dla profilu, rozbiegu i zeskoku) ważne do 31 grudnia 2018 r. Kompleks tras narciarstwa biegowego posiadał ważne świadectwo homologacji FIS (do 30 czerwca 2018 r.) i PZN (do 31 grudnia 2018 r.) natomiast trasy i strzelnica biathlonowa nie posiadały świadectw lub certyfikatów wydanych przez Międzynarodową Unię Biathlonu³³ i Polski Związek Biathlonu³⁴.

(dowód: akta kontroli str. 95-118, 120-123, 149-155, 219-228)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że zgodnie z obowiązującą umową dzierżawy, zawartą pomiędzy Ośrodkiem a PZN, o homologację na trasy narciarskie wraz ze strzelnicą występuje PZN, natomiast wymagane było, w celu poprawy infrastruktury sportowej na terenie Ośrodka, wykonanie nakładki asfaltowej na odcinku od 2,5 do 4 km, umożliwiającej całoroczne wykorzystanie obiektu oraz systemu umożliwiającego dośnięcie tras biegowych w sezonie zimowym.

W postanowieniach umów dzierżawy z 24 października 2011 r., 15 grudnia 2014 r. i 23 października 2017 r. nie znajdowały się zobowiązania dzierżawcy (PZN) do uzyskiwania, we własnym zakresie, wymaganych homologacji lub certyfikatów dla obiektów sportowych. Zgodnie z §2 ust. 13 i §4 ust. 2 pkt 5) i 6) umowy dzierżawy nr 100/2014 z 15 grudnia 2014 r. PZN nie był też zobowiązany do wykonywania inwestycji na terenie przedmiotu dzierżawy i ponoszenia nakładów inwestycyjnych. Natomiast umowa ta dopuszczała realizację inwestycji sportowych na przedmiocie dzierżawy i zakupów inwestycyjnych jedynie przez OPO. Dlatego należy zauważyć, że dostosowanie ww. obiektu do spełnienia wymogów IBU i PZB powinno być zadaniem OPO, który odpowiada za zapewnienie bazy materialno-technicznej i usług dla potrzeb szkolenia sportowego realizowanego przez pzs i inne podmioty.

(dowód: akta kontroli str. 97-118, 156, 158-159, 219-228)

Siedem obiektów oraz elementów infrastruktury OPO: stadion sportowy, hala wielofunkcyjna A, hala wielofunkcyjna B, kryta pływalnia, siłownia, salki ćwiczeń fitness oraz baza odnowy biologicznej służyły zasadniczo do uprawiania i trenowania sportów letnich, jednakże były również wykorzystywane w szkoleniu sportowym oraz przygotowaniu zawodników kn w sportach zimowych.

Ponadto Ośrodek był właścicielem dwóch obiektów bazy noclegowej wykorzystywanej m.in. na potrzeby realizowanych w OPO centralnych szkoleń, stacjonarnych oraz treningów sportowych: internatu sportowego „Harnaś” oraz trzech domków typu „Junior”.

(dowód: akta kontroli str. 95-96)

³³ International Biathlon Union, zwana dalej „IBU”.

³⁴ Zwany dalej „PZB”.

Według Dyrektora Ośrodka, w chwili obecnej, oprócz wykonania niezbędnych inwestycji na terenie biegowych tras narciarskich, konieczne jest kontynuowanie dalszej modernizacji obiektu do uprawiania narciarstwa zjazdowego, tzn. przepompowni wody oraz wykonania dodatkowego odcinka systemu naśnieżania „Kanion” – stacja dolna kolei linowej w Szczyrku.

(dowód: akta kontroli str. 159)

W latach 2014-2017 (I półrocze) OPO, za pośrednictwem COS, uzyskał następujące kwoty dotacji z budżetu państwa lub dofinansowania FRKF na realizację swoich zadań:

- 16 951,0 tys. zł dotacji na realizację zadania publicznego polegającego na tworzeniu warunków do szkolenia sportowego poprzez bieżące utrzymanie obiektów sportowych, w tym 3 719,0 tys. zł w 2014 r., 4 544,0 tys. zł w 2015 r. i po 4 344,0 tys. zł w 2016 i 2017 r.,
- 43 371,5 tys. zł dofinansowania z FRKF na realizację siedmiu zadań inwestycyjnych, w tym 200,0 tys. zł w 2014 r.³⁵, 1 200,0 tys. zł w 2015 r.³⁶, 26 805,0 tys. zł w 2016 r.³⁷ i 3 066,5 w 2017 r.³⁸, a ponadto w dniu 6 listopada 2013 r. pozyskano kwotę 12 100,0 tys. zł do realizacji w latach 2013-2015³⁹,
- 570,0 tys. zł dotacji celowej z budżetu Ministra SiT w 2015 r. na zakupu inwestycyjne: armatek śnieżnych w ilości 5 sztuk i dofinansowania zakupu basenu mobilnego wraz z urządzeniem chłodzącym.

(dowód: akta kontroli str. 173-193, 206, 208-218)

Uzyskane dofinansowanie i dotacje wykorzystano w poszczególnych latach w następujących wysokościach i kwotach:

- na utrzymanie obiektów sportowych: 3 719,0 tys. zł w 2014 r., 4 544,0 tys. zł w 2015 r. i 4 344,0 tys. zł w 2016 r., tj. w 100%, natomiast na koniec czerwca 2017 r. 2 140,0 tys. zł z 4 344,0 tys. zł, tj. 49,3%,
- na realizację zadań inwestycyjnych (pozyskane z FRKF): 6 084,0 tys. zł z 6 200,0 tys. zł w 2014 r. (tj. 98,1%)⁴⁰, 6 100,0 tys. zł z 7 300,0 tys. zł w 2015 r. (tj. 85,6%) i 8 212,0 tys. zł w 2016 r.⁴¹, natomiast do 30 czerwca 2017 r. nie wykorzystano zaplanowanej na ten rok kwoty 17 243,0 tys. zł⁴²,
- na inwestycje i zakupy inwestycyjne (z dotacji celowej) w 2015 r. w 84,7% (tj. 482,8 tys. zł⁴³ z zaplanowanej kwoty 570,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 173, 181-193, 194-205, 207)

1.1.3. W latach 2014-2016 Ośrodek odnotowywał zmniejszającą się stratę netto, która wyniosła (-) 4 194,5 tys. zł (za 2014 r.), (-) 1 298,0 tys. zł (za 2015 r.) i (-) 1 209,2 tys. zł (za 2016 r.).

³⁵ Na wykonanie instalacji mrożenia rozbiegu skoczni K-40 w Szczyrku.

³⁶ Na przebudowę wyciągu orczykowego DOLINY II.

³⁷ Na przebudowę stacji transformatorowych wraz z rozdzielniami SN oraz instalacjami – etap I i na przebudowę kolei linowej krzesełkowej na trasie Szczyrk – Hala Jaworzyna.

³⁸ Na zakup środka trwałego – 10 szt. armatek śnieżnych dla tras narciarskich i na remont torów najazdowych wraz z wymianą instalacji mrożenia i zraszania na rozbiegu skoczni narciarskiej w Wiśle Malince.

³⁹ Na budowę hali sportowej B z zapleczem.

⁴⁰ W 2014 r. wykorzystano 5 981,3 tys. zł ze środków FRKF przyznanych w 2013 r. na realizację hali sportowej B z zapleczem.

⁴¹ Na 2016 r. nie planowano wydatków z FRKF na zadania inwestycyjne.

⁴² Natomiast na koniec września 2017 r. wykonanie wyniosło 14 521,3 tys. zł tj. 84,22% kwoty z FRKF ujętej w planie finansowym OPO na 2017 r.

⁴³ 448,3 tys. zł na zakup armatek śnieżnych i 34,5 tys. zł na zakup basenu o wartości 38,8 tys. zł.

Według stanu na dzień 30 czerwca i 30 września 2017 r. wstępny wynik finansowy uzyskany za 2017 r. wynosił odpowiednio 88 8, tys. zł (zysk netto) i (-) 221,3 tys. zł (strata netto).

(dowód: akta kontroli str. 289, 297, 303, 306-307)

W latach 2014-2016 wystąpił wzrost wykazanych przez OPO przychodów z działalności podstawowej⁴⁴ (generowanych, zgodnie ze sprawozdaniami OPO, przez obiekty sportowe wraz z odnową biologiczną oraz internat z usługami gastronomicznymi). Wyniosły one odpowiednio 6 395,5 tys. zł (w 2014 r.), 9 976,0 tys. zł (w 2015 r.) i 10 382,1 tys. zł (w 2016 r.).

Przychody z ww. działalności za I półrocze 2017 r. wyniosły 6 341,3 tys. zł.

Wykazana przez Ośrodek kwota przychodów z działalności innej niż podstawowa⁴⁵ (dodatkowej) generowanych przez działalność bazy organizacyjno-technicznej OPO (m.in. obiektów sportowych wraz z odnową biologiczną i internatu z gastronomią) oraz z innych przychodów (w tym z odsetek) wzrosła w 2015 r. w porównaniu do roku 2014, natomiast w 2016 r. spadła w porównaniu do roku 2015. Przychody te wyniosły 786,5 tys. zł (w 2014 r.), 830,5 tys. zł (w 2015 r.) i 814,8 tys. zł (w 2016 r.). Przychody z ww. działalności uzyskane za I półrocze 2017 r. wyniosły 517,8 tys. zł.

Według D.P. - Głównej Księgowej Ośrodka⁴⁶, przyczyną uzyskania niższej kwoty przychodów z działalności dodatkowej OPO w 2016 r. była mniejsza liczba (o jedną) zawartych umów na wynajem (dzierżawę) powierzchni reklamowych⁴⁷ i mniejsza wartość przychodów z tych umów o 21,4 tys. zł.

W ocenie NIK, powyższe wartości pozwalają oczekiwać, o ile tendencja w zakresie sprzedaży usług z działalności podstawowej i dodatkowej OPO w drugim półroczu 2017 r. nie ulegnie pogorszeniu, że Ośrodek w 2017 r. może uzyskać wyższą łączną kwotę przychodów niż wartości osiągnięte w roku 2014, 2015 i 2016.

(dowód: akta kontroli str. 241, 252, 264, 276, 308-309, 317-318, 410-411, 439-440)

1.1.4. Wśród przychodów z działalności innej niż podstawowa Ośrodek w latach 2014-2017 prawidłowo wykazywał m.in. uzyskane wpływy z czynszów, umów najmu i dzierżawy, sprzedaży części usług noclegowych i wyżywienia osobom indywidualnym, przedsiębiorcom i instytucjom, odsprzedaży energii i mediów oraz niewielkie kwoty wpływów ze sprzedaży usługi przewozu koleją linową⁴⁸ oraz wpływów z basenu i sauny⁴⁹. Według Głównego Księgowego do przychodów ze sprzedaży dodatkowej zaliczano usługi noclegowe (dla firm i osób fizycznych) nie związane z działalnością sportową, a także przychody takie jak: odsprzedaż mediów, najem powierzchni reklamowych, dzierżawy miejsc handlowych i sprzedaż akcesoriów pływackich.

⁴⁴ Zgodnie z §6 Statutu, przedmiotem działalności podstawowej COS jest tworzenie warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, w tym realizacja zadań związanych z przygotowaniem kadry narodowej do udziału w igrzyskach olimpijskich, igrzyskach paraolimpijskich, igrzyskach głuchych, mistrzostwach świata lub mistrzostwach Europy, w szczególności poprzez: (1) budowę, przebudowę, montaż, remont i utrzymywanie obiektów sportowych; (2) świadczenie usług w zakresie szkolenia sportowego dla pzs i innych podmiotów działających w zakresie kultury fizycznej przy wykorzystaniu obiektów sportowych; (3) współorganizowanie zawodów sportowych; (4) oddawanie do korzystania obiektów sportowych; (5) tworzenie warunków do promocji zdrowia oraz udzielania świadczeń zdrowotnych; (6) świadczenie innych usług z zakresu kultury fizycznej.

⁴⁵ Zgodnie z §7 ust. 1 Statutu przedmiotem działalności innej niż podstawowa COS jest w szczególności wykorzystywanie posiadanej bazy organizacyjno-technicznej i noclegowej do świadczenia usług promujących sport i turystykę, organizowanie związanych z tym konferencji edukacyjnych i szkoleń oraz świadczenie usług w zakresie turystyki i rekreacji ruchowej.

⁴⁶ Zwanej dalej „Głównym Księgowym”.

⁴⁷ Na krzesłkach wyciągu, budynku kolei linowej i jej otoczeniu.

⁴⁸ Np. 12,50 zł w XII 2016 r.

⁴⁹ Np. 24,39 zł w 2014 r.; 462,96 zł, 0,41 zł, 70,73 zł w 2015 r.; 165,86 zł, 23,17 zł i 4,07 zł w XII 2016 r.; 341,45 zł, 15,85 zł i 12,20 zł w VI 2017 r.

Głównym przedmiotem działalności innej niż podstawowa OPO (dominującym w wartości uzyskanych przychodów) była sprzedaż usług pobytu (noclegów) osobom indywidualnym, przedsiębiorcom, instytucjom oraz świadczenie usług najmu powierzchni infrastruktury technicznej i nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str. 326-327, 412, 414-438, 446-460)

W *Sprawozdaniach z działalności podstawowej i innej niż podstawowa* Ośrodka za lata 2014-2016, a także za I półrocze 2017 r. podano dane finansowe na temat wartości przychodów uzyskanych z działalności podstawowej oraz na temat wartości uzyskanych przychodów z działalności dodatkowej - innej niż podstawowa, przygotowane na podstawie zapisów kont księgowych grupy 700 „Dochody z działalności podstawowej” Ośrodka oraz grupy kont 701 „Dochody z działalności dodatkowej”.

(dowód: akta kontroli str. 241a-241b, 252, 264, 276, 1386-2317)

Zastępca Kierownika Działu Infrastruktury Sportowej Ośrodka A.J.⁵⁰ w sprawie danych o wartościach przychodów z działalności podstawowej i przychodów z działalności innej niż podstawowa wyjaśnił, że informacje finansowe do sprawozdań otrzymywał od Głównego Księgowego OPO.

(dowód: akta kontroli str. 2595)

1.2. Efekty realizacji zadań zleconych, przygotowania i wykorzystania bazy sportowej

Opis stanu faktycznego

1.2.1. W latach 2014 – 2017 (I półrocze) OPO uzyskał za pośrednictwem COS⁵¹ część z przyznanego przez Ministra SiT dofinansowania na realizację zadania publicznego, polegającego na tworzeniu warunków dla szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, poprzez bieżące utrzymanie i zarządzanie obiektami sportowymi COS. W latach 2014-2016 OPO otrzymało i wykorzystało odpowiednio kwoty: 3 719,0 tys. zł (na 2014 r.), 4 544,0 tys. zł (na 2015 r.), 4 344,0 tys. zł (na 2016 r.). Na rok 2017 r. Ośrodkowi przyznano dofinansowanie w wysokości 4 344,0 tys. zł, z czego w I półroczu wykorzystano 2 140,0 tys. zł. Najwyższe kwoty z uzyskanego dofinansowania przeznaczono, w kolejności na: wynagrodzenia pracowników⁵², usługi obce⁵³ (m.in. ochrona obiektów, badanie lin nośno-napędowych, przeglądy techniczne obiektów, instalacji i urządzeń technicznych), zakup energii⁵⁴ oraz materiałów i wyposażenia⁵⁵. Ponadto środki dofinansowania przeznaczano na wykonywanie remontów i konserwacji, zakup usług telekomunikacyjnych i internetowych, inne świadczenia pracownicze (m.in. zakup odzieży ochronnej, posiłki profilaktyczne, ekwiwalenty) i ubezpieczenie obiektów.

W każdym roku objętym kontrolą realizację ww. zadań wspierano środkami własnymi Ośrodka: kwotą 2 196,8 tys. zł w 2014 r., 2 360,5 tys. zł w 2015 i w 2016 r. oraz 1 055,9 tys. zł w I półroczu 2017 r. (w tym na pokrycie kosztu podatku od nieruchomości: 617,0 tys. zł w 2014 r., 700,0 tys. zł w 2015 r. i w 2016 r. oraz 459,6 tys. zł w I półroczu 2017 r.).

⁵⁰ W latach 2014-2017 (I półrocze) kierownik Działu Sportu OPO, odpowiedzialny na opracowanie i przekazywanie do COS ww. Sprawozdań.

⁵¹ Na podstawie umów o dofinansowanie zawartych przez Dyrektora COS i sekretarza lub podsekretarza stanu w MSiT.

⁵² 1 867,0 tys. zł w 2014 r., 2 067,0 tys. zł w 2015 r. i 2016 r., 816,0 tys. zł w I półroczu 2017 r.

⁵³ 590,0 tys. zł w 2014 r., 1 002,5 tys. zł w 2015 r., 990,0 tys. zł w 2016 r. i 705,2 tys. zł w I półroczu 2017 r.

⁵⁴ 805,0 tys. zł w 2014 r., 750,0 tys. zł w 2015 r., 810,0 tys. zł w 2016 r. i 432,1 tys. zł w I półroczu 2017 r.

⁵⁵ 247,5 tys. zł w 2014 r., 495,0 tys. zł w 2015 r., 362,5 tys. zł w 2016 r. i 121,4 tys. zł w I półroczu 2017 r.

Ośrodek przygotowywał i składał sprawozdania finansowe i merytoryczne z wykonania wydatków za okresy roczne i półroczne, w których szczegółowo wymieniał grupy rodzajowe poniesionych kosztów merytorycznych, wykazywał poniesione koszty obsługi zadania publicznego, w tym koszty administracyjne⁵⁶ oraz załączał zestawienia faktur (rachunków) i listy płac.

(dowód: akta kontroli str. 173, 182, 326-409)

1.2.2. Rejestrowanie obłożenia obiektów sportowych, wykonywane na potrzeby opracowywania sprawozdawczości z działalności podstawowej i dodatkowej OPO, polegało⁵⁷ na ewidencji prowadzonych szkoleń stacjonarnych i skróconych, którą objęci byli:

- zawodnicy pzs uczestniczący w szkoleniach centralnych, w tym zawodnicy niepełnosprawni (kadry: olimpijskie, narodowe, młodzieżowe, juniorskie);
- zawodnicy: kadr wojewódzkich, ośrodków sportowych szkolenia młodzieży, szkół mistrzostwa sportowego, akademickich centrów szkolenia sportowego oraz klubów sportowych i osoby działające z zakresie kultury fizycznej (trenerzy, lekarze, masażyści i pozostali uczestnicy zgrupowań).

Ewidencja szkolenia stacjonarnego dotyczyła liczby osób korzystających z noclegu w Ośrodku i obejmowała liczbę faktycznych osobowości na każdy obiekt sportowy. Ewidencja szkolenia skróconego obejmowała wyłącznie zliczanie osobowości na każdy obiekt sportowy. Ewidencję szkoleń stacjonarnych i skróconych prowadzono przy pomocy systemu informatycznego [...] ⁵⁸ ⁵⁹ i za pomocą dokumentów oraz urządzeń technicznych potwierdzających wykorzystanie obiektów.

Ośrodek prowadził analizy w zakresie wykorzystania kompleksu skoczni narciarskich w Szczyrku. Z analiz wynikało, że obiekt ten najwyższy poziom wykorzystania odnotował w 2016 r. (ok. 97,5 %), a najniższy w 2014 r. (77,3%).

(dowód: akta kontroli str. 2610-2611, 2656-2662)

W Ośrodku w latach 2014-2016 odbywały się szkolenia centralne w trybie stacjonarnym, przeprowadzone przez dwa spośród ośmiu pzs olimpijskich sportów zimowych. W przypadku PZN⁶⁰ przeprowadzono 47 w 2014 r., 64 w 2015 r., a w 2016 r. 55 szkoleń. PZHL przeprowadził dwa szkolenia w 2014 r. Szkolenia skrócone na obiektach bazy sportowej i organizacyjno-technicznej OPO⁶¹ w latach 2014-2016 prowadził PZN, Polski Komitet Paraolimpijski⁶² oraz 31 zrzeszonych w PZN lokalnych klubów oraz organizacje sportowe i jednostki działające w zakresie sportów zimowych⁶³.

(dowód: akta kontroli str. 537-539, 2480, 2532)

⁵⁶ Obsługa kadrowa, księgowa, zamówienia publiczne, kancelaria, dział sprzedaży, obsługa prawna.

⁵⁷ Zgodnie z Zarządzeniem nr 3/2015 Dyrektora COS z dnia 1 kwietnia 2015 r. w sprawie ewidencji obłożenia obiektów sportowych na potrzeby opracowania półrocznych i rocznych sprawozdań z działalności podstawowej i dodatkowej COS.

⁵⁸ Pouczenie: W tym miejscu proszę podać zakres wyłączenia, podstawę prawną wyłączenia jawności, oraz organ lub osobę, które dokonały wyłączenia, a w przypadku gdy chodzi o prywatność osoby fizycznej lub tajemnicę przedsiębiorcy, podmiot, w interesie którego dokonano wyłączenia jawności (patrz art. 5 i art. 8 ust. 5 Ustawy o dostępie do informacji publicznej)

⁵⁹ Dla kompleksu skoczni narciarskich rejestrację szkoleń sportowych w systemie [...] wprowadzono od stycznia 2015 r. natomiast w Ośrodku narciarskim Skrzyczne od stycznia 2018 r.

⁶⁰ Kadra narodowa w skokach narciarskich seniorów, juniorów (A, B, C, D, E), juniorek i młodzieży; kadra narodowa w kombinacji norweskiej seniorów (A) i juniorów (B, C, D, E), kadra narodowa w biegach narciarskich A kobiet i mężczyzn i młodzieżowa; kadra narodowa w narciarstwie alpejskim kobiet i mężczyzn; kadra narodowa w snowboardzie.

⁶¹ Kompleksie trzech Skoczni Skaliste i w Ośrodku narciarskim Skrzyczne.

⁶² Kadry narodowe seniorów w narciarstwie alpejskim.

⁶³ M.in. Małopolski Związek Stowarzyszeń Kultury Fizycznej, Tatrzański Związek Narciarski, Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Szczyrku, AZS Katowice.

Z oferty bazy sportowej i organizacyjno-technicznej zarządzanej przez OPO nie korzystały następujące pzs szkolące zawodników olimpijskich dyscyplin zimowych: PZHL (od 2015 r.), PZB, Polski Związek Bobslei i Skeletonu, Polski Związek Łyżwiarstwa Figurowego, Polski Związek Łyżwiarstwa Szybkiego, Polski Związek Sportów Saneczkowych i Polski Związek Curlingu.

Ogółem w latach 2014-2016 w przeprowadzonych szkoleniach stacjonarnych udział wzięło 318, 414 i 346 zawodników olimpijskich sportów zimowych⁶⁴. W 2014 r. PZHL przeprowadził po jednym zgrupowaniu dla kn młodzieżowej (juniorów) i seniorów. PZN przeprowadził 25 zgrupowań kadry seniorów i 22 dla kadry młodzieżowej (juniorów). W kolejnych latach (2015-2016) kadry seniorów PZN szkolono w OPO 28 i 27 razy, a kadry juniorów 36 i 28rotnie.

Oprócz szkoleń stacjonarnych Ośrodek udostępniał na potrzeby realizowanych szkoleń skróconych dwa kompleksy obiektów służących do uprawiania dyscyplin zimowych (skocznie narciarskie i Ośrodek narciarski wraz z kolejami linowymi). Na pierwszym z tych kompleksów liczba osobowości zawodników PZN w latach 2014-2016 wyniosła odpowiednio: 635 zawodników kadry seniorów i 2849 zawodników kadry młodzieżowej (juniorów), 420 kadry seniorów i 2720 kadry młodzieżowej (juniorów) oraz 348 kadry seniorów i 1665 kadry młodzieżowej (juniorów). Na trasach do narciarstwa alpejskiego w 2014 r. nie prowadzono żadnych szkoleń skróconych. W 2015 r. przeprowadzono trzy zgrupowania⁶⁵ dla zawodników kadry młodzieżowej (juniorów) PZN oraz dwa zgrupowania⁶⁶ dla zawodników kadry seniorów Polskiego Komitetu Paraolimpijskiego. Natomiast w 2016 r. jedno zgrupowanie⁶⁷ dla kadry seniorów przeprowadził wyłącznie Polski Komitet Paraolimpijski. Oprócz szkoleń stacjonarnych i skróconych prowadzonych dla zawodników kn, z obiektów OPO korzystały także lokalne kluby i organizacje sportowe⁶⁸ oraz Szkoła Mistrzostwa Sportowego w Szczyrku, szkolące młodych zawodników w skokach i biegach narciarskich, narciarstwie alpejskim oraz kombinacji norweskiej. Część szkoleń skróconych odbywała się także na terenie skoczni narciarskiej w Wiśle i kompleksu narciarsko-biathlonowego w Wiśle-Kubalonce, dzierżawionych przez PZN.

(dowód: akta kontroli str. 537-539, 2522-2523, 2541-2547)

Według poprzedniego Zastępcy Dyrektora Ośrodka S.D.⁶⁹ oraz A.G. - kierownika Działu Infrastruktury Sportowej OPO, przyczyną nie wykorzystywania zimowych obiektów sportowych i pozostałej bazy organizacyjno-technicznej OPO przez inne pzs był brak odpowiedniej specjalistycznej infrastruktury ukierunkowanej na inne dyscypliny sportów zimowych (np. lodowiska, torów saneczkowych i bobslejowych). Ponadto Zastępca Dyrektora podał, że zapotrzebowanie na bazę szkoleniową ogólnosportową Ośrodek uzyskiwał od COS, który przekazuje te dokumenty kwartalnie, w połowie miesiąca poprzedzającego.

(dowód: akta kontroli str. 2548, 2580, 2655)

Za udostępnienie bazy sportowej i organizacyjno-technicznej na potrzeby organizacji szkoleń sportowych Ośrodek obciążał PZN opłatami ustalonymi zgodnie

⁶⁴ Co odpowiadało liczbie 1248, 1207 i 1173 osobodni.

⁶⁵ Łącznie 119 osobowości.

⁶⁶ Łącznie 20 osobowości.

⁶⁷ Łącznie 15 osobowości.

⁶⁸ M.in. Śląska Federacja Sportu, Tatrzański Związek Sportowy.

⁶⁹ Który do kwietnia 2016 r. odpowiadał m.in. sprawy związane z marketingiem usług i zarządzaniem obiektami OPO.

z Zarządzeniem Dyrektora COS nr 60/2014 z dnia 27 listopada 2014 r.⁷⁰ w oparciu

o zawarte z PZN umowy w sprawie organizacji zgrupowań. Umowy obejmowały w szczególności zakwaterowanie uczestników szkolenia, ich całodienne wyżywienie i udostępnienie obiektów sportowych.

(dowód: akta kontroli str. 2626-2654)

W latach 2014-2016 na terenie kompleksu skoczni narciarskich w Szczyrku, zarządzanych przez Ośrodek, zorganizowano łącznie 25 zawodów krajowych i międzynarodowych z udziałem zawodników kn w skokach narciarskich i kombinacji norweskiej, w tym siedem w 2014 r. i po dziewięć w 2015 i 2016 r. W Ośrodku Narciarskim Skrzyczne w 2014 i 2016 r. nie przeprowadzono zawodów z udziałem zawodników kn⁷¹, natomiast w 2015 r. rozegrano Międzynarodowe Mistrzostwa Polski w narciarstwie alpejskim.

Na skoczni narciarskiej w Wiśle, dzierżawionej przez PZN, w powyższym okresie odbyło się łącznie 17 imprez sportowych w skokach narciarskich i skokach do kombinacji norweskiej (po sześć w 2014 i 2015 r. oraz pięć w 2016 r.), a na terenie dzierżawionego kompleksu narciarsko-biathlonowego w Wiśle-Kubalonce w 2015 r. czterokrotnie organizowano biegi narciarskie do kombinacji norweskiej, natomiast w 2016 r. dwukrotnie przeprowadzono zawody w biegach narciarskich, w tym jedno do kombinacji norweskiej.

(dowód: akta kontroli str. 2663-2665)

Aktualne stawki za organizację szkoleń sportowych stacjonarnych (centralnych) zostały ustalone przez COS i wprowadzone ww. Zarządzeniem Dyrektora COS nr 60/2014 z 27 listopada 2014 r. Wysokość stawek opłat za osobodzień dla kadr juniorskich i seniorskich wynosiła odpowiednio 140 zł i 145 zł brutto.

Stawki za organizację skróconych szkoleń centralnych zostały ustalone przez Dyrektora OPO Szczyrk i wprowadzone Zarządzeniem nr 14/2011 z dnia 8 stycznia 2011 r. w sprawie *wprowadzenia nowego cennika opłat za usługi świadczone przez OPO w Szczyrku*⁷². Cennik zawierał m.in. stawki opłat za udostępnienie kompleksu skoczni na potrzeby treningów grupowych (17 zł od osoby za dwugodzinny trening), stawki opłat za przejazdy kolejami linowymi i wyciągami narciarskimi oraz stawki opłat za udostępnienie (przygotowanie, sprzęt i obsługę) różnych odcinków trasy zjazdowej FIS (od 2,2 tys. zł do 11,0 tys. zł).

(dowód: akta kontroli str. 2626-2627, 2662, 2667-2682)

Jedyną zachętą stosowaną przez Ośrodek dla pzs (sportów zimowych) do korzystania z jego obiektów była możliwość skorzystania z dodatkowych usług rehabilitacyjnych. Ponadto, zgodnie z wyjaśnieniem Kierownika Działu Infrastruktury Sportowej OPO, poza korzystaniem z infrastruktury sportowej i noclegowej Ośrodek zapewniał pzs: koordynację w zakresie organizacji i dopasowania treningów do potrzeb różnych grup sportowych, dostosowanie menu żywieniowego i diety do potrzeb sportowców, dodatkowe napoje i soki, dostęp do urządzeń produkujących lód⁷³, urozmaicenie i dopasowanie pór posiłków do godzin treningowych, pomieszczenia do przeprowadzania badań przez zewnętrzne

⁷⁰ W sprawie stawek osobodnia dla zawodników kadry olimpijskiej i narodowej seniorów polskich związków sportowych oraz zawodników kadry narodowej juniorów polskich związków sportowych.

⁷¹ W 2014 r. z powodu braku odpowiedniej pokrywy śnieżnej.

⁷² Zmiany zostały wprowadzone: Zarządzeniem nr 5/21012 z 21 lutego 2012r, Zarządzeniem nr 5/2016 z 27 czerwca 2016 r. i Zarządzeniem nr 7/2017 z 1 września 2017 r.

⁷³ Na potrzeby leczenia drobnych kontuzji i regeneracji organizmu.

jednostki, udostępnienie systemu pomiaru prędkości, kolei linowej i sztucznego oświetlenia i miejsca do smarowania i konserwacji nart (na skoczniach narciarskich)

oraz pomoc w zlecaniu prania odzieży sportowej w zewnętrznej pralni, organizacji wyjazdów do kina i teatrów oraz transportu dla grup sportowych.

(dowód: akta kontroli str. 2663, 2665-2666, 2673)

Od 1 listopada 2013 r. świadczenie usług marketingowych na rzecz Ośrodka oraz medialną obsługę OPO na podstawie umów o współpracy⁷⁴ powierzono zewnętrznemu wykonawcy. W okresie od 1 listopada 2013 r. do 31 października 2014 r. był on zobowiązany m.in. do: stworzenia strategii marketingowej Ośrodka, prowadzenia działań reklamowych, organizowania akcji promocyjnych, przygotowania oferty reklamowej, proponowania nowych form reklamowych oraz prowadzenia działań medialnych. Od 1 listopada 2014 r. był on odpowiedzialny m.in. za: organizowanie akcji promocyjnych, sprzedaż powierzchni reklamowych, proponowanie nowych form reklamowych, pozyskiwanie nowych partnerów, sponsorów i grup sportowych oraz prowadzenie działań medialnych, w tym prowadzenie i aktualizowanie stron internetowych Ośrodka. Za wykonywanie ww. usług wykonawcy przysługiwało wynagrodzenie ryczałtowe w wysokości 3,0 tys. zł netto miesięcznie (do 31 października 2014 r.), 3,5 tys. zł netto miesięcznie (od 1 listopada 2014 r. do 31 października 2015 r.) oraz 2,9 tys. zł netto (od 1 listopada 2015 r.) oraz dodatkowe wynagrodzenie prowizyjne w wysokości 5% wynagrodzenia netto każdej zawartej przez OPO umowy sponsorskiej, reklamowej, biznesowej z kontrahentem pozyskanym przez wykonawcę. W umowach nie zawarto sposobu dokumentowania i rozliczania wykonanych świadczeń.

(dowód: akta kontroli str. 2553-2564)

Zgodnie z informacją uzyskaną od wykonawcy planowane było stworzenie ww. Strategii OPO, jednakże po otrzymaniu opracowanej Strategii Marketingowej COS (autorstwa A.P.) prace nad dokumentem zakończono na przedstawieniu ogólnego planu działań Ośrodka w zakresie marketingu, sprzedaży i komunikacji. Z uzyskanej od wykonawcy usługi marketingowej i medialnej obsługi Ośrodka informacji wynika, że działania jego zostały skoncentrowane na reklamie i promocji usług Ośrodka narciarskiego Skrzyczne w sezonie zimowym skierowanej do klientów indywidualnych (narciarzy i turystów), współpracy z potencjalnymi partnerami i reklamodawcami OPO oraz na opracowywaniu komunikatów medialnych z istotnych wydarzeń zaistniałych w OPO.

Zastępca Dyrektora Ośrodka przedstawił dwa odrębne dokumenty elektroniczne OPO (podpisane przez tę osobę) pn. *Strategia marketingowa* i *Marketing strategia* (bez daty sporządzenia i podpisania), których treść w ok. 92% procentach była identyczna. Oba zawierały ogólny plan działań OPO w zakresie relacji publicznych i komunikacji; marketingu, promocji i sprzedaży usług Ośrodka. Ponadto zastępca przedstawił wzór jednej oferty reklamowej Ośrodka narciarskiego i kolei linowej Skrzyczne przeznaczonej dla zewnętrznych przedsiębiorców, opracowanej początkiem 2014 r., tj. po otwarciu przebudowanego górnego odcinka kolei linowej. Oferta dotyczyła możliwości umieszczania odpłatnych reklam na powierzchniach nośników, biletach oraz organizacji eventów⁷⁵. W oparciu o ofertę Dyrektor OPO w dniu 21 listopada 2014 r. wydał zarządzenie w sprawie wprowadzenia cennika na zawieranie umów najmu powierzchni reklamowych w OPO w Szczyrku.

⁷⁴ Nr 101/2013 z 21.10.2013 r., 96/2014 z 3.11.2014 r., umowy z 30.10.2015 r. i nr 121/2016 z 30.10.2016 r.

⁷⁵ Imprez promocyjnych.

(dowód: akta kontroli str. 2565-2576, 2581-2594, 2695-2697, 2709-2718)

1.2.3. OPO nie zabezpieczał na miejscu (tzn. w obiektach Ośrodka), jak również i w inny sposób realizacji badań medycznych i diagnostycznych dla zawodników kn. Związki narciarskie i kn świadczenia te zabezpieczały we własnym zakresie. W razie wystąpienia poważnej kontuzji zawodnika przebywającego na zgrupowaniu Ośrodek, po konsultacji z trenerem prowadzącym szkolenie wzywał pogotowie ratunkowe.

W Ośrodku nie podejmowano żadnych innych działań na rzecz optymalizacji szkolenia sportowego np. nie proponowano nowych rozwiązań w organizacji procesu szkoleniowego, promocji cenowych i preferencyjnych.

Ośrodek w ramach tworzenia warunków do promocji zdrowia oraz udzielania świadczeń zdrowotnych skierował do klientów indywidualnych ofertę⁷⁶ m.in. w zakresie świadczenia usług rehabilitacyjnych i odnowy biologicznej (zabiegów fizjoterapeutycznych, kinezyterapeutycznych, hydroterapeutycznych, sauny) oraz udostępniania bazy organizacyjno-technicznej (basenu, siłowni, jak i organizacji zajęć fitness).

(dowód: akta kontroli str. 2666, 2717-2728)

1.2.4. W okresie objętym kontrolą łączne wydatki⁷⁷ Ośrodka na utrzymanie i zarządzanie obiektami sportowymi⁷⁸ wyniosły odpowiednio 6 231,7 tys. zł (w 2014 r.), 7 331,7 tys. zł (w 2015 r.), 7 601,6 tys. zł (w 2016 r.) i 3 918,5 tys. zł (w I półroczu 2017 r.), z czego wysokość wydatków na utrzymanie i zarządzanie dwoma kompleksami obiektów przeznaczonymi do uprawiania sportów zimowych⁷⁹ wzrastała i wyniosła odpowiednio 4 642,8 tys. zł, 5 464,4 tys. zł, 5 623,4 tys. zł i 2 972,3 tys. zł.

Wzrost w 2015 r. (o 20,8%) wydatków na utrzymanie kolei linowych i tras Ośrodka narciarskiego był wynikiem przeprowadzonych prac remontowych oraz zakupu urządzeń technicznych na terenie tego kompleksu, zakupów wyposażenia i części zamiennych oraz wzrostu opłaty za dzierżawę gruntów zajętych pod trasy narciarskie. Z kolei wzrost (w 2015 r. o 6,9% i w 2016 r. o 6,1%) wydatków na utrzymanie kompleksu skoczni wynikał ze wzrostu kosztów materiałów eksploatacyjnych, ochrony obiektu, obowiązkowych badań i przeglądów technicznych, wzrostu zużycia i ceny energii, wody oraz zakupu odzieży ochronnej dla pracowników.

(dowód: akta kontroli str. 2597-2599)

Przyczyną nie zrealizowania do końca 2017 r. zakupu sprzętu do pomiaru czasu z tablicami, bramkami startowymi, oprogramowaniem i komputerami do obsługi zawodów na zjazdowych trasach narciarskich w Szczyrku⁸⁰, jak również wymiany wyciągu narciarskiego Doliny III i wykonania utwardzenia nawierzchni trybun dla widzów stojących na skoczni w Szczyrku⁸¹ był brak akceptacji Ministra SiT dla realizacji ww. zadań ze środków dotacji celowej Ministra SiT lub FRKF, które planował pozyskać Ośrodek. W dniu 5 grudnia 2017 r. podpisano umowę na realizację kolejnego etapu rozbudowy instalacji naśnieżania trasy narciarskiej FIS

⁷⁶ Źródło: <http://szczyrk.cos.pl/>, <http://szczyrk.cos.pl/287/zdrowo-i-aktywnie>, <http://szczyrk.cos.pl/301/odnowa-biologiczna>, <http://szczyrk.cos.pl/305/cennik>.

⁷⁷ Koszty rodzajowe dla obiektów: wynagrodzenie i pochodne; ZFŚS; zakupy materiałów i wyposażenia; energia, gaz, woda; usługi remontowe; usługi telekomunikacyjne; ubezpieczenie mienia; podatek od nieruchomości, wydatki na szkolenia i kury pracowników, pozostałe usługi.

⁷⁸ Za wyjątkiem obiektów bazy noclegowej.

⁷⁹ Kolei linowych Skrzyczne z trasami narciarskimi i skoczni Skaliste w Szczyrku.

⁸⁰ Przewidzianego na rok 2014 r.

⁸¹ Przewidzianych na lata 2015-2017.

w rejonie ul. Cichej w Szczyrku („Kanion”), planowanego do realizacji w roku 2016 ze środków FRKF. Inwestycja ta będzie prowadzona ze środków własnych OPO z ostatecznym terminem zakończenia do 30 kwietnia 2018 r.⁸²

(dowód: akta kontroli str. 1129-1130, 2511-2519)

Przed zawarciem w dniu 15 grudnia 2014 r. przez Dyrektora OPO Umowy dzierżawy nr 100/2014, COS uzyskał, na podstawie art. 5a ust. 1 ustawy z dnia 8 sierpnia 1996 r. *o zasadach wykonywania uprawnień przysługujących Skarbowi Państwa*⁸³, zgodę Ministra Skarbu Państwa (z dnia 2 grudnia 2014 r.) na dokonanie czynności prawnej⁸⁴ polegającej na oddaniu w dzierżawę na rzecz PZN nieruchomości zabudowanych obiektami skoczni narciarskiej w Wiśle oraz kompleksu tras narciarsko-biathlonowych w Wiśle-Kubalonce na okres trzech lat. Przed zawarciem w dniu 23 października 2017 r. kolejnej Umowy dzierżawy nr 132/2017, Dyrektor OPO w dniu 10 października 2017 r., stosownie do art. 38 ust. 2 pkt 1 w związku z art. 38 ust. 3 pkt 1 lit. b i art. 39 ustawy z dnia 16 grudnia 2016 r. *o zasadach zarządzania mieniem państwowym*⁸⁵ skierował do Dyrektora COS pismo dotyczące wyrażenia zgody na dokonanie czynności prawnej oddania ww. aktywów trwałych do korzystania PZN i zasugerował skierowanie wniosku do Ministra SiT o wyrażenie tej zgody. Ośrodek był w posiadaniu kopii ww. zgody udzielonej COS w dniu 23 października 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 109, 161-173, 219, 672, 2520-2521)

OPO opublikował na stronie internetowej Regulamin korzystania z biletów i karnetów zbliżeniowych na urządzenia wyciągowe Ośrodka i Szczyrkowskiego Ośrodka Narciarskiego, jak również dla tras narciarskich. Ponadto dyrekcja OPO opracowała pisemny Kodeks dla narciarzy oraz Regulaminy porządkowe dla pasażerów kolei linowej krzesełkowej i narciarzy korzystających z wyciągu narciarskiego oraz korzystania z wieży startowej trasy na górze Skrzyczne⁸⁶. Dla kompleksu skoczni narciarskich Szczyrk – Skaliste przyjęto Regulamin korzystania z ww. obiektów. W żadnym z ww. dokumentów regulaminowych nie znajdowały się zapisy zabezpieczające pierwszeństwo korzystania z obiektów dla pzs i zawodników kn prowadzących szkolenie lub na potrzeby organizacji zawodów sportowych przez pzs. Według A.G. - Kierownika Działu Infrastruktury Sportowej pierwszeństwo korzystania z kompleksu skoczni narciarskich mają zawodnicy kn, a w dalszej kolejności polskie kluby sportowe oraz ekipy i kluby sportowe z zagranicy.

Poprzedni zastępca Dyrektora OPO S.D. wyjaśnił, że pomimo braku takich zapisów w regulaminach, zasady takie były stosowane. W przypadku obiektu Skrzyczne, uzgodniono ze Śląsko-Beskidzkim Związkiem Narciarskim oraz trenerami, że w godzinach porannych trasa FIS była zamykana dla klientów komercyjnych (indywidualnych) i była udostępniana na potrzeby grup trenujących sportowców. Jego zdaniem warunki atmosferyczne i terenowe panujące na tej trasie (szerokość, kąt nachylenia, brak oświetlenia) w znaczący sposób ogranicza możliwości jej wykorzystania dla kadry narodowej seniorów. Obecny Zastępca Dyrektora - I. F. odpowiedzialny m.in. za zarządzanie obiektami OPO, wyjaśnił m.in., że ww. dokumenty są regulaminami porządkowymi (określającymi sposób zachowania, obowiązki użytkowników i zasady bezpieczeństwa na obiektach sportowych),

⁸² W toku niniejszej kontroli nie analizowano postępowania w sprawie wyłonienia wykonawcy oraz stanu realizacji robót budowlanych inwestycji.

⁸³ Dz. U. z 2016 r. poz. 154 ze zm.

⁸⁴ W zakresie rozporządzenia składnikami aktywów trwałych o wartości rynkowej przekraczającej równowartość 50 000 EURO.

⁸⁵ Dz. U. z 2016 r. poz. 2259 ze zm.

⁸⁶ Regulaminy porządkowe były udostępnione przy ww. obiektach.

natomiast nie określają zasad jakimi kieruje się Ośrodek przy podejmowaniu decyzji o udostępnieniu ich klientom. Według Zastępcy Dyrektora zapis w regulaminie porządkowym, że *zawodnicy polskiej kadry narodowej oraz inni zawodnicy uczestniczący w szkoleniach centralnych, stacjonarnych i skróconych mają nieograniczony dostęp (i pierwszeństwo) do obiektów sportowych* nie ma znaczenia tak dla szkolenia centralnego jak i pozostałych klientów oraz nie było w tej dziedzinie problemów lub konfliktów oraz zastrzeżeń związków sportowych.

Zdaniem NIK wskazane jest, aby w regulaminach udostępniania i korzystania z tych obiektów Ośrodka zostały określone zasady dotyczące pierwszeństwa korzystania i nieograniczonego dostępu polskich reprezentantów i innych zawodników uczestniczących w szkoleniach sportowych do wszystkich obiektów i urządzeń technicznych wybudowanych, przebudowanych lub zmodernizowanych ze środków publicznych FRKF w ramach *Programu inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu* bądź z dotacji budżetu państwa. Podstawą dla wprowadzenia takiego uregulowania jest zapis §7 ust. 2 pkt 1) i 2) Statutu, który przewiduje, że prowadzenie działalności innej niż podstawowa nie może wpływać negatywnie na realizację zadań z zakresu działalności podstawowej, oraz że zakres działalności innej niż podstawowa uzależnia się od zapotrzebowania związanego z realizacją działalności podstawowej.

(dowód: akta kontroli str. 318, 1042, 1046, 2484-2493, 2538, 2548-2549, 2577-2580)

W wyniku oględzin stwierdzono, że obiekty dzierżawionej przez PZN skoczni narciarskiej w Wiśle oraz obiekty zarządzanego przez Ośrodek kompleksu narciarskiego Skrzyczne (wraz z kolejami linowymi) są lub mogą być w całości użytkowane zgodnie z ich przeznaczeniem, tj. do wyczynowego lub amatorskiego uprawiania sportów zimowych lub korzystania z nich w celach turystycznych i rekreacyjnych oraz są użytkowane zgodnie z wymaganiami ochrony środowiska (stosownie do art. 5 ust. 2 Prawa budowlanego).

(dowód: akta kontroli str. 1040-1055, 1087-1103)

W okresie objętym kontrolą przeprowadzono okresowe kontrole stanu technicznego ww. obiektów budowlanych i urządzeń technicznych, o których mowa w art. 62 ust. 1 pkt 1 i 2 *Prawa budowlanego* oraz w *ustawie o dozorze technicznym*.

(dowód: akta kontroli str. 955-1039, 1054-1081, 1102-1121)

Dla obiektów budowlanych kompleksu narciarskiego i kolei linowych w Szczyrku oraz skoczni narciarskiej w Wiśle⁸⁷ prowadzono książki obiektu budowlanego które zawierały wpisy wymagane art. 64 ust. 1 *Prawa budowlanego*, za wyjątkiem dwóch wyciągów narciarskich, podpór trasowych górnego odcinka kolei linowej krzeselkowej na Skrzyczne, obiektu mostowego (kładki), przepustu i konstrukcji oporowych trasy narciarskiej FIS w Szczyrku oraz kolei linowej krzeselkowej skoczni narciarskiej w Wiśle. Podpory trasowe górnego odcinka kolei linowej na Skrzyczne nie były ujęte w książkach obiektu budowlanego prowadzonych dla dolnej stacji napędowej tego odcinka kolei wraz z magazynem krzesełek (z 2013 r.), jak i dla budynku stacji Skrzyczne wraz z peronem oraz wieżą startową trasy narciarskiej (z kwietnia 2009 r.).

(dowód: akta kontroli str. 1040-1055, 1087-1121, 2496-2510)

Obiekty narciarskie i koleje linowe w Szczyrku utrzymywane były w należytym stanie technicznym i estetycznym oraz nie dopuszczono do nadmiernego pogorszenia ich

⁸⁷ Poddanych oględzinom i analizie.

właściwości użytkowych i sprawności technicznej, w szczególności w zakresie związanym z wymaganiami, o których mowa w art. 5 ust. 1 pkt 1-7 *Prawa budowlanego*. Stan obiektów skoczni narciarskiej w Wiśle oceniono, w protokołach okresowej kontroli stanu technicznego⁸⁸, jako zadowalający lub średni i niezagrażający bezpieczeństwu użytkowników.

(dowód: akta kontroli str. 1040-1055, 1091-1092, 1113-1114)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Działalność podstawowa Ośrodka oraz inna niż podstawowa (dodatkowa), nie była ewidencjonowana i wykazywana w księgach rachunkowych z uwzględnieniem zasad dotyczących podziału (rozdziału) tych rodzajów działalności wynikających z §6 i §7 ust. 1 Statutu COS oraz określonych w Zarządzeniach Dyrektora COS nr 47/2013 z 30 października 2013 r. i 16/2015 z 13 listopada 2015 r. w sprawie wprowadzenia zakładowych zasad (polityki) rachunkowości COS i jego jednostek organizacyjnych (OPO). Na kontach księgowych grupy 701 „Dochody z działalności dodatkowej”⁸⁹ lub „Przychody z działalności innej niż podstawowa”⁹⁰ OPO nie ewidencjonował przychodów uzyskanych z następującej działalności:

- a) sprzedaży biletów na przejazdy i przewóz koleją linową krzesłową Szczyrk – Hala Jaworzyna – Skrzyczne,
- b) sprzedaży tzw. skipasów narciarskich, biletów na wyciągi narciarskie i innych usług dla narciarzy amatorów świadczonych w ośrodku narciarskim,
- c) sprzedaży biletów wejściowych na krytą pływalnię w kompleksie sportowym OPO w Szczyрку,
- d) sprzedaży usług udostępnienia lub biletów wejściowych na siłownię, korty tenisowe, sale fitness, gabinet odnowy biologicznej lub hale sportowe w kompleksie sportowych OPO w Szczyрку dla osób fizycznych i przedsiębiorców,
- e) wykorzystania posiadanej bazy organizacyjno-technicznej do świadczenia usług promujących sport i turystykę,
- f) świadczenia usług w zakresie turystyki i rekreacji ruchowej, w tym z wykorzystaniem posiadanej bazy organizacyjno-technicznej.

Powyższe naruszało obowiązujące zasady, wynikające z §6 i §7 Statutu, dotyczące rozdziału realizowanej przez OPO działalności na podstawową i działalność inną niż podstawowa (dodatkową).

(dowód: akta kontroli str. 308-309, 317-318, 444-460)

Przychody z ww. działalności⁹¹ były ewidencjonowane na kontach księgowych grupy 700 i zaliczane jako „Dochody z działalności podstawowej”. Odpowiadając na pytanie o przyczyny nieewidencjonowania ww. przychodów na kontach księgowych grupy 701 „Przychody ze sprzedaży innej niż podstawowa” Główny Księgowy wyjaśnił, że w 2011 r. uzgodnił telefonicznie z Głównym Księgowym COS - Panią M.Ż., że wszystkie przychody z działalności bazy sportowej OPO w Szczyрку (bez względu na to kto, w jakim celu i w jakim okresie korzystał z tych obiektów)

⁸⁸ Przeprowadzonej przez osobę z uprawnieniami do przeprowadzania takich czynności.

⁸⁹ W latach 2014 i 2015.

⁹⁰ Od roku 2016.

⁹¹ Sprzedaż biletów na przejazdy koleją linową Szczyrk – Hala Jaworzyna – Skrzyczne we wszystkich latach; sprzedaż biletów na Kolej Linową i wyciągi narciarskie przez tzw. skipass narciarski; sprzedaż biletów wejściowych na Krytą Pływalnię w kompleksie sportowym OPO w Szczyрку oraz sprzedaż wejść na siłownię, korty tenisowe, gabinet odnowy biologicznej oraz hale sportowe w kompleksie sportowym.

będą księgowane na kontach grupy 700 i że będą one wykazywane w sprawozdaniach OPO jako przychody z działalności podstawowej.

Powyższe wyjaśnienia potwierdzają zapisy ewidencyjne konta księgowego 700 „Dochody z działalności podstawowej” Ośrodka oraz treść dekretacji księgowych zamieszczonych na zbadanych dowodach księgowych z siedmiu wybranych okresów miesięcznych⁹² o łącznej wartości przychodów 4 693,2 tys. zł.

Na skutek niewłaściwie prowadzonej przez Ośrodek ewidencji księgowej łączna wartość przychodów uzyskanych z działalności innej niż podstawowa OPO (w ww. okresach miesięcznych), wykazana w *Sprawozdaniach z działalności podstawowej i innej niż podstawowa OPO* za lata 2014-2016 oraz za I półrocze 2017 r.⁹³ jako przychody z działalności podstawowej, wartość tych przychodów była zawyżona o co najmniej 4 509,1 tys. zł⁹⁴, co zdaniem NIK było działaniem nierzetelnym.

Dyrektor OPO wyjaśnił, że od dnia funkcjonowania COS jako instytucji gospodarki budżetowej wszystkie przychody z obiektów sportowych, dokumentowane sprzedażą przez kasy fiskalne lub faktury, były księgowane jako przychody podstawowe. Dyrektor potwierdził też, że taki sposób ewidencji był uzgodniony z Główną księgową COS. Według Dyrektora przeprowadzona w roku 2013 w OPO kontrola NIK nie wniosła uwag do sposobu ujmowania uzyskanych przychodów sportowych. Podobne stanowisko zajął Główny Księgowy Ośrodka.

(dowód: akta kontroli str. 410-412, 441-443, 1386-2317, 2318-2322, 2399)

Odnosząc się do powyższych wyjaśnień NIK zauważa, że usługi świadczone komercyjnie dla osób lub przedsiębiorców korzystających w sposób turystyczny bądź rekreacyjny z bazy organizacyjno-technicznej i oferowanych przez COS usług lub produktów (np. przewozu lub przejazdu koleją linową krzeselkową, promowaną jako jedną z atrakcji turystycznych Szczyrku; krytej pływalni; bazy odnowy biologicznej; kortu tenisowego; boisk; hal sportowych oraz wyciągów i tras narciarskich) nie mające związku z tworzeniem warunków organizacyjnych, ekonomicznych i technicznych dla szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej, winny być ewidencjonowane, rozliczane i wykazywane jako przychody z działalności OPO innej niż podstawowa (tzn. dodatkowej).

Należy zauważyć, że w załączniku do Zarządzenia nr 47/2013 Dyrektora COS z 30 października 2013 r. w sprawie wprowadzenia zakładowych zasad (polityki) rachunkowości COS i jego jednostek organizacyjnych ustalono obowiązek prowadzenia przez jednostki organizacyjne COS ksiąg pomocniczych (tzw. ewidencji szczegółowych) dla poszczególnych obiektów sportowych, gdzie pracownicy obsługujący działalność związaną z udostępnianiem obiektów sportowych przyjmują opłaty za te usługi, w tym m.in. za sale sportowe, korty tenisowe, basen, kolej linową, wyciągi narciarskie, saunę, odnowę biologiczną, siłownię (sekcja VII.2.1. Załącznika). Zgodnie z ww. Zarządzeniem w księgach rachunkowych należy w szczególności ujmować, w sposób odpowiednio wydzielony, poszczególne rodzaje przychodów⁹⁵ (sekcja VI.3. załącznika). Natomiast w załączniku nr 2 do Zarządzenia nr 16/2015 Dyrektora COS z dnia 13 listopada 2015 r. w sprawie wprowadzenia zakładowych zasad (polityki) rachunkowości COS

⁹² Styczeń i lipiec 2014 r., luty i sierpień 2015 r., marzec i wrzesień 2016 r. oraz maj 2017 r.

⁹³ Przekazanych do COS jako część zbiorczych *Sprawozdań z działalności COS*.

⁹⁴ T.j. o 768,0 tys. zł za 2014 r., o 2 847,3 tys. zł za 2015 r., o 859,1 tys. zł za 2016 r. i o 34,7 tys. zł za I półrocze 2017 r.

⁹⁵ W lutym 2014 r. i listopadzie 2015 r. zatwierdzono plan kont dla COS i ośrodków przygotowań olimpijskich, w którym przewidziano odrębne konta księgowe dla: dochodów z działalności podstawowej (700), dochodów z działalności dodatkowej (701), dla sprzedaży towarów (730) i sprzedaży towarów w ramach działalności dodatkowej (731).

oraz ośrodków przygotowań olimpijskich wskazano, że konta grupy 701 służą do ewidencjonowania przychodów z tytułu wykorzystania bazy organizacyjno-technicznej i noclegowej COS i OPO do świadczenia usług promujących sport i turystykę, organizowania związanych z tym konferencji edukacyjnych i szkoleń oraz świadczenia usług w zakresie turystyki i rekreacji ruchowej, natomiast na kontach grupy 700 należy ewidencjonować przychody uzyskane z tytułu tworzenia warunków organizacyjno-technicznych dla szkolenia sportowego prowadzonego przez pzs i inne podmioty działające w zakresie kultury fizycznej⁹⁶.

Zatem wcześniejsze telefoniczne uzgodnienia (z 2011 r.) nie potwierdzone w sposób pisemny, jako sprzeczne zarówno z postanowieniami Statutu COS, jak i z zasadami (polityką) rachunkowości nie mogą zostać uznane za prawidłowe. Odnosząc się do wyjaśnień Dyrektora nawiązujących do wyników wcześniejszej kontroli NIK, należy zauważyć, że przedmiotem ustaleń kontrolnych zawartych w wystąpieniu pokontrolnym⁹⁷ była ogólna struktura przychodów (przychody z działalności, dotacje celowe, pozostałe przychody operacyjne i finansowe) i stopień ich realizacji na tle planu finansowego OPO, natomiast w ww. zakresie NIK stwierdziła wówczas m.in., że sprawozdanie z działalności podstawowej i dodatkowej Ośrodka za 2011 r. sporządzono nierzetelnie, bowiem do wykazanych w sprawozdaniu przychodów z działalności dodatkowej wliczono „sprzedaż drobnych materiałów”, pomimo że przychody te nie były zgodne z przedmiotem działalności dodatkowej OPO.

(dowód: akta kontroli str. 461-491, 2361-2362, 2367)

2. *Sprawozdania z działalności podstawowej i innej niż podstawowa* Ośrodka za 2014-2017 nie obejmowały informacji na temat działalności prowadzonej przez PZN – dzierżawcę na Skoczni narciarskiej w Wiśle i na terenie kompleksu tras narciarsko-biathlonowych w Wiśle-Kubalonce i o poziomie wykorzystania tych obiektów.

Zgodnie z Umową dzierżawy nr 125/2011 z 24 października 2011 r. i nr 100/2014 z 15 grudnia 2014 r. PZN był zobowiązany do przekazywania Ośrodkowi kwartalnych sprawozdań z działalności prowadzonej na tych obiektach, zawierających informacje m.in. o ich wykorzystaniu.

(dowód: akta kontroli str. 103 115, 225, 241-286, 2596)

Zastępca Kierownika Działu Infrastruktury Sportowej Ośrodka - A.J.⁹⁸ w sprawie braku podawania pełnej informacji o wydarzeniach mających miejsce na terenie obiektów Ośrodka - w ramach działalności podstawowej oraz innej niż podstawowa wyjaśnił, że informacje o imprezach i wykorzystaniu obiektów takich jak skocznie, internat sportowy, sale szkoleniowe i trasy narciarskie zjazdowe powinien otrzymywać od Kierownika obecnego Działu Infrastruktury Sportowej (dotyczące skoczni) i zastępcy Kierownika tego Działu - K.M. (dotyczące tras narciarskich - zjazdowych) oraz od Kierownika Działu Usług (dotyczące obiektów noclegowych i sal szkoleniowych - konferencyjnych). Według niego, jeżeli te osoby nie przekazały mu odpowiednich informacji o wykorzystaniu nadzorowanych przez nich obiektów i zorganizowanych imprezach szkoleniowych, sportowych lub rekreacyjnych, to dane te mogły zostać pominięte w tabeli nr 9 Sprawozdań z działalności podstawowej i innej niż podstawowa (w wykazie zrealizowanych imprez na obiektach OPO).

⁹⁶ Np. stowarzyszenia lub fundacje prowadzące klub sportowy, uczniowskie kluby sportowe, stowarzyszenia prowadzące klub sportowe wpisane do ewidencji starosty właściwego ze względu na siedzibę klubu, spółki kapitałowe, szkoły sportowe, uczelnie, przedsiębiorcy prowadzący działalność w zakresie pozaszkolnych form edukacji sportowej.

⁹⁷ Nr KNO-4101-01-04/2013 P/13/060 z 16 lipca 2013 r.

⁹⁸ W latach 2014-2017 (I półrocze) kierownik Działu Sportu OPO, odpowiedzialny na opracowanie i przekazywanie do COS ww. Sprawozdań.

A.J. potwierdził też, że tabele nr 7, 8 ww. Sprawozdań, które dotyczyły poziomu wykorzystania obiektów OPO (liczby osobowejs) i wykorzystania ich przez pzs, nie zawierały danych i informacji dotyczących skoczni w Wiśle i tras narciarsko-biathlonowych w Wiśle-Kubalonce dzierżawionych przez PZN. Do ww. osoby nie wpływały od PZN żadne sprawozdania, statystyki lub informacje na temat tych obiektów i według niej OPO w Szczyrku nie przekazywał do COS żadnych informacji o ich wykorzystaniu.

Według Dyrektora OPO przekazywane do COS za lata 2014-2017 sprawozdania z działalności Ośrodka były sporządzone rzetelnie, ponieważ wartości w tabeli 1 wynikały z zaewidencjonowania przychodów na kontach zespołu 7, w sposób wynikający z ustaleń z Główną księgową COS. Dyrektor wyjaśnił też, że OPO nie otrzymał instrukcji określającej sposób i znaczenie poszczególnych rubryk w wypełnianiu tabel, a także czytelnie opisanej klasyfikacji przychodów podstawowych i innych niż podstawowe, a COS pomimo składanych sprawozdań i kontroli nie negował poprawności ewidencjonowania przychodów i sporządzania ww. dokumentów.

(dowód: akta kontroli str. 2318, 2322, 2595-2596)

Odnosząc się do wyjaśnień Dyrektora i pominięcia w Sprawozdaniach danych o wykorzystaniu wydierżawionych obiektów bazy sportowej OPO nie można tych sprawozdań uznać za rzetelne (prawidłowe i kompletne). Przedmiot prowadzonej działalności podstawowej i dozwolonej działalności innej niż podstawowa oraz sposób ich rozdziału (klasyfikacji) zostały opisane w §5-§7 Statutu, natomiast w § 8 wskazano, że COS opracowuje półroczne i roczne sprawozdanie z działalności, w którym określa się zakres, jak i rodzaj prowadzonej działalności podstawowej i innej niż podstawowa, a także wysokości przychodów uzyskanych z tych działalności. Ze Statutu nie wynika, że działalność podstawowa COS może być utożsamiana z działalnością usługową (komercyjną) obiektów sportowych Ośrodka, natomiast w ocenie NIK udostępnienie PZN, w formie dzierżawy, obiektów sportowych do realizacji na nich działalności szkoleniowej i sportowej niewątpliwie stanowi działalność podstawową OPO.

(dowód: akta kontroli str. 308-309)

3. Zbadane dowody księgowe OPO (faktury sprzedaży, zestawienia i raporty sprzedanych usług oraz polecenia księgowania dokumentujące ujęcie operacji gospodarczych w przychodach z działalności podstawowej Ośrodka w wybranych siedmiu miesiącach z lat 2014 – 30 czerwca 2017 r.⁹⁹), nie były zgodne z art. 22 ust. 1 *ustawy o rachunkowości*, który stanowi, że dowody księgowe powinny być rzetelne, tj. zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują, kompletne i zawierające co najmniej dane określone w art. 21 *ustawy o rachunkowości*. Zbadane dowody nie posiadały w szczególności:

a) właściwego określenia strony dokonującej operacji gospodarczej (nazwy i adresu nabywcy) w przypadku co najmniej 12 szt. faktur VAT wystawionych przez OPO za sprzedane usługi¹⁰⁰ na łączną kwotę 29,5 tys. zł, co stanowiło naruszenie art. 21 ust. 1 pkt 2) *ustawy o rachunkowości*;

b) stwierdzenia sprawdzenia poprawności zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych OPO poprzez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia

⁹⁹ Stycznia i lipca 2014 r., lutego i sierpnia 2015 r., marca i września 2016 r. oraz maja 2017 r.

¹⁰⁰ Nr 00062/2014 z 16.01.2014 r. na 23,0 tys. zł brutto, Nr 00435/2014 z 08.07.2014 r. na 1,1 tys. zł brutto, faktura z 10.07.2014 r. na kwotę 3,0 tys. zł brutto, Nr 00516/2014 z 28.07.2014 r. na 0,5 tys. zł brutto, Nr 00515/2014 z 28.07.2014 r. na 0,2 tys. zł brutto, Nr 00511/2014 z 26.07.2014 r. na 0,2 tys. zł brutto, Nr 00620/2015 z 1.08.2015 r. na 0,3 tys. zł brutto, Nr 00652/2015 z 09.08.2015 r. na 0,5 tys. zł, Nr 00669/2015 z 13.08.2015 r. na 0,2 tys. zł, Nr 00666/2015 z 12.08.2015 r. na 0,1 tys. zł, Nr 00725/2015 z 29.08.2015 r. na 0,2 tys. zł, Nr 01054/2016 z 21.09.2016 r. na 0,2 tys. zł.

dowodu w księgach rachunkowych (dekretacji), potwierdzonego podpisem osoby odpowiedzialnej za tę czynność (Głównego Księgowego) w przypadku m.in.: faktury VAT Ośrodka wystawionej za sprzedane usługi, zbiorcze zestawienia dokumentów podlegające ujęciu jako przychody w księgach rachunkowych Ośrodka¹⁰¹, polecenia księgowania oraz okresowe raporty przychodów ze sprzedaży biletów i skipasów narciarskich na przejazdy koleją linową i wyciągami orczykowymi, co naruszało postanowienia art. 21 ust. 1 pkt 6) ustawy o rachunkowości oraz art. 54 ust. 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych¹⁰².

(dowód: akta kontroli str. 1378, 1407-2317)

Główny Księgowy wyjaśnił, że sprzedaż, za którą płatność była regulowana gotówką w kasie, ewidencjonowano wg zestawienia sprzedaży na podstawie okresowego raportu generowanego z kasy fiskalnej. Pisemne faktury VAT za sprzedaż usług były wystawiane na życzenie klienta zagranicznego¹⁰³, który nie podawał lub podawał niekompletne dane osobowe lub dane identyfikacyjne nabywcy. Dane odbiorcy usługi nie były podawane w fakturach VAT ponieważ osoby prywatne z zagranicy nie podawały swoich danych osobom wystawiającym faktury. Sprzedaż została zaewidencjonowana w księgach i rozliczona poprzez raport z kasy fiskalnej, a kopia faktury wraz z paragonem fiskalnym została zarchiwizowana.

W sprawie nierzetelnego dokumentowania kontroli i zatwierdzania dowodów księgowych Główny Księgowy wyjaśnił, że stało się tak ponieważ w wewnętrznych procedurach COS (polityce rachunkowości z załącznikami i zarządzeniu Dyrektora COS z 21 sierpnia 2013 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji emisji, kontroli i obiegu dowodów księgowych COS) nie zostało określone, że Główny Księgowy ma obowiązek zatwierdzenia dekretacji księgowej na dokumentach (dowodach księgowych) sprzedażowych. Stwierdzenie sprawdzenia i dokonania kontroli wstępnej poprawności zakwalifikowania dowodów księgowych do ujęcia w księgach rachunkowych (dekretacji) dokonywały księgowe odpowiedzialne za wprowadzenie dowodów w odpowiedni rejestr. To one dokonywały podpisu pod dekretem księgowym. Stało się tak również dlatego, że przyjęto ogólną zasadę, iż wszystkie przychody generowane z działalności i udostępniania obiektów sportowych i kolei linowej będą traktowane jako działalność podstawowa. Weryfikacja dowodów księgowych przez Głównego Księgowego dokonywana była poprzez uzgadnianie sald księgowych i deklaracji podatkowych, jak również kontrolowanie wpłat utargów. Główny Księgowy przyznał, że nie stawiał paraf na dokumentach księgowych sprzedażowych.

(dowód: akta kontroli str. 2399-2401)

Według Dyrektora OPO dowody księgowe takie jak faktury sprzedaży, zestawienie i raporty sprzedaży usług oraz polecenia księgowania są prawidłowe i zafiskalizowane. Dokumenty posiadają nazwę rejestru i jego numer, datę dokonania operacji gospodarczej, podpis wystawcy, a także dekret, który kwalifikuje sposób ujęcia dowodu w księgach rachunkowych oraz podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Dyrektor wyjaśnił, że kontroli wstępnej i poprawności zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych OPO dokonywały księgowe odpowiedzialne za wprowadzenie dokumentów księgowych w odpowiedni rejestr. Według Dyrektora nadawały one numer dokumentu księgowego dokonywały stwierdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia

¹⁰¹ Dotyczące m.in. rozliczeń przychodów gotówkowych z kasy krytej pływalni, rozliczeń przychodów z tytułu żywienia pracowników OPO, rozliczeń przychodów za usługi noclegowe, wyżywienie i komercyjne korzystanie z bazy sportowej i organizacyjno-technicznej Ośrodka.

¹⁰² Dz. U. z 2017 r. poz. 2077.

¹⁰³ Np. z Rosji, Kazachstanu, Ukrainy lub Włoch.

w księgach przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu oraz składały podpis pod dekretem. Główny księgowy Ośrodka dokonywał kontroli dokumentów poprzez bieżącą weryfikację, uzgadnianie sald księgowych, kontrolowanie wpłat utargów.

(dowód: akta kontroli str. 2319, 2322)

Odnosząc się do ww. wyjaśnień NIK zwraca uwagę, że nie kwestionuje braku fiskalizacji przychodów, dekretacji na dowodach księgowych, numeracji, daty przeprowadzenia operacji gospodarczej oraz podpisu wystawcy wskazując jednak, że stosownie do art. 22 ust. 1 ustawy o rachunkowości dowody księgowe muszą być rzetelne, to jest zgodne z rzeczywistym przebiegiem operacji gospodarczej, którą dokumentują i kompletne. Oznacza to, że przed ich ujęciem w księgach rachunkowych powinny one być sprawdzone pod względem merytorycznym¹⁰⁴, formalnym¹⁰⁵ i rachunkowym. Ustawa o rachunkowości nie reguluje szczegółowych zasad kontroli dokumentów i dowodów księgowych oraz zatwierdzania ich do realizacji, jak też procesu ujęcia operacji w księgach. W zależności od wielkości oraz struktury organizacyjnej jednostka powinna we własnym zakresie przyjąć rozwiązania zapewniające prawidłowość i bezpieczeństwo realizowanych przez nią procesów finansowych oraz kontrolę wewnętrzną dowodów księgowych, stanowiących podstawę do ujęcia operacji gospodarczych w księgach. Ponieważ kierownik jednostki, w myśl art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości ponosi odpowiedzialność za wykonywanie obowiązków w zakresie rachunkowości określonych ww. ustawą, w tym również z tytułu nadzoru, ma on zarówno obowiązek, jak i prawo, podejmować decyzje, kto w danej jednostce powinien wykonywać poszczególne czynności z zakresu kontroli i zatwierdzania dokumentów przed ujęciem ich w księgach rachunkowych.

Osoby zatrudnione na stanowisku specjalisty ds. księgowości Ośrodka były zobowiązane m.in. do sporządzania zestawień, sprawdzania dokumentów księgowych jedynie pod względem formalnym i rachunkowym, przygotowywania ich dekretacji i ich księgowania, co potwierdzały one podpisem pod dekretem. Natomiast w dniu 12 lipca 2011 r. Dyrektor Ośrodka powierzył obowiązki i odpowiedzialność za dokonywanie wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów dotyczących operacji gospodarczych i finansowych Głównemu Księgowemu, który to potwierdził i przyjął do realizacji. Ponadto, zgodnie z Regulaminem organizacyjnym OPO, do obowiązków Głównego Księgowego należało m.in. organizowanie systemu rachunkowości oraz nadzór nad jego funkcjonowaniem. Zatem na Głównym Księgowym spoczywała bezpośrednia odpowiedzialność za rzetelność dowodów księgowych, ich kontrolę merytoryczną i zatwierdzanie do realizacji.

(dowód: akta kontroli str. 548, 1378, 2386-2398)

4. Dyrektor i poprzedni zastępca Dyrektora oraz Główny Księgowy, od dnia zawarcia umowy dzierżawy¹⁰⁶ nr 100/2014 z 15 grudnia 2014 r. nie wyegzekwowali od dzierżawcy (PZN) wykonania obowiązku złożenia zabezpieczenia ewentualnych roszczeń OPO wynikających z realizacji tej umowy, w formie wpłaty kaucji zabezpieczającej lub gwarancji bankowej w wysokości 100 000 zł¹⁰⁷ oraz nie

¹⁰⁴ Kontrola merytoryczna polega na sprawdzeniu zgodności treści dokumentu z rzeczywistym przebiegiem opisywanej w nim zaszłości (operacji) gospodarczej.

¹⁰⁵ Kontrola formalna dotyczy zgodności zaszłości (operacji) gospodarczej i opisującego ją dokumentu pod względem zgodności z uregulowaniami prawnymi.

¹⁰⁶ Nieruchomości gruntowych i budynkowych Skoczni narciarskiej w Wiśle i Kompleksu narciarskich tras biegowych i biathlonowych w Wiśle i Istebnej.

¹⁰⁷ W dniu 12 grudnia 2017 r. Dyrektor OPO przekazał pismo PZN z 4 grudnia 2017 r., że gwarancja bankowa była wówczas w trakcie przygotowywania przez bank.

uzyskali oświadczenia Zarządu PZN w formie aktu notarialnego o poddaniu się, w trybie art. 777 §1 pkt 4 kodeksu postępowania cywilnego, egzekucji należności czynszowych i pozostałych opłat wynikających z tytułu zawarcia Umowy dzierżawy z 2014 r. Natomiast oświadczenie w formie aktu notarialnego dotyczące obowiązującej Umowy dzierżawy nr 133/2017 z 23 października 2017 r. Zarząd PZN złożył dopiero w trakcie kontroli NIK, tj. 7 grudnia 2017 r., co oznacza, że Ośrodek uzyskał je po ponad miesiącu i 14 dniach od dnia zawarcia ww. umowy, a wpłatę zaległej kaucji zabezpieczającej Ośrodek uzyskał dopiero 10 stycznia 2018 r., tj. ze zwłoką wynoszącą 2 miesiące i 18 dni¹⁰⁸. NIK wskazuje, że zgodnie z §3 ust. 16 i 17 umowy dzierżawy kaucja powinna zostać wpłacona przez PZN najpóźniej do dnia jej zawarcia, a konsekwencją nie wykonania przez PZN obowiązku przedłożenia, w terminie 1 miesiąca od zawarcia umowy, oświadczenia o poddaniu się egzekucji roszczeń OPO powinno być jej wygaśnięcie.

(dowód: akta kontroli str. 113-114, 223-224, 684-685, 690-697, 2618)

Główny księgowy wyjaśnił, że informował ustnie Dyrektorów OPO przypominając im o niezłożeniu gwarancji bankowej przez PZN, a także o braku wpłaty kaucji.

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił, że umowa z 15 grudnia 2014 r. pomiędzy Ośrodkiem a PZN zakończyła obowiązywanie w październiku 2017 r. i OPO oraz PZN nie mają wobec siebie wzajemnych roszczeń. Według Dyrektora umową tą zajmował się jego poprzedni zastępca, który na początku 2016 r.¹⁰⁹ przestał pełnić swoją funkcję. Kilukrotnie prowadzono rozmowy w sprawie wywiązania się PZN z zapisów umownych. Poprzedni zastępca Dyrektora OPO S.D., potwierdził, że wielokrotnie prowadzono rozmowy z przedstawicielami władz PZN w sprawie wywiązania się związku z zapisów umowy dotyczących wpłaty kaucji lub gwarancji bankowej¹¹⁰.

Obecny Zastępca Dyrektora odpowiedzialny za realizację Umowy dzierżawy z 23 października 2017 r. nie udzielił wyjaśnień w sprawie ww. zwłoki.

(dowód: akta kontroli str. 9, 1357, 1373-1375, 2322, 2550, 2552, 2618-2621)

Powyższe ustalenia wskazują na brak należytej dbałości o interesy Ośrodka w okresie od grudnia 2014 do października 2017 r. w związku z wydzierżawieniem ww. obiektów sportowych (mienia Skarbu Państwa), których wartość księgowa wraz z wyposażeniem wynosiła łącznie 44 220,0 tys. zł¹¹¹.

5. Ośrodek w latach 2014-2017 nie ewidencjonował wpływu do OPO kwartalnych Sprawozdań PZN z działalności prowadzonej na dzierżawionych obiektach sportowych skoczni narciarskiej w Wiśle i kompleksie tras narciarsko-biathlonowych w Wiśle–Kubalonce, co naruszało obowiązki wynikające z art. 6 ust. 1 pkt 1) i 2) ustawy o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach. Ponadto dokumenty te nie zawierały daty sporządzenia oraz przekazania ich pracownikom Ośrodka. W związku tym nie jest możliwa ocena, czy kierownictwo OPO w sposób rzetelny egzekwowało terminowość wykonywania przez PZN obowiązku nałożonego na tego dzierżawcę w §4 ust. 2 pkt 8) umowy dzierżawy nr 125/2011 z 24 października 2011 r. i w §4 ust. 2 pkt 7) umowy dzierżawy nr 100/2014 z 15 grudnia 2014 r.

(dowód: akta kontroli str. 103, 115, 1231-1306)

¹⁰⁸ Po podpisaniu, w dniu 28 grudnia 2017 r., porozumienia przewidującego możliwość późniejszej zamiany kaucji na gwarancję bankową o tej samej wartości. Wpłacona kaucja została zaewidencjonowana na koncie księgowym zespołu 203 „wadia, zabezpieczenie należytego wykonania umowy” OPO.

¹⁰⁹ Z dniem 21 kwietnia 2016 r.

¹¹⁰ Od czasu przeniesienia, w kwietniu 2016 r., do OPO w Zakopanem osoba ta przestała zajmować się ww. sprawą.

¹¹¹ Wartość księgowa netto na dzień 30 listopada 2017 r.

Dyrektor OPO wyjaśnił, że PZN wszelkie sprawy dotyczące sprawozdań i kontroli przedkładał Zastępcy Dyrektora Ośrodka, który był odpowiedzialny za jej realizację. Poprzedni Zastępca - S.D., który odpowiadał za realizację Umowy dzierżawy z 2014 r. wyjaśnił, że ww. sprawozdania z każdego kwartału odbierał osobiście od pracownika PZN. Nie wyjaśnił jednakże z jakiego powodu wpływ przekazywanych mu dokumentów nie był odnotowany w ewidencji dokumentacji nadsyłanej i składanej do Ośrodka, jak też dlaczego nie zakwestionował braku daty ich sporządzenia.

(dowód: akta kontroli str. 2322-2323, 2550-2552)

6. Ośrodek nie założył i nie prowadził ksiąg obiektu budowlanego, wymaganych w art. 64 ust. 1 *Prawa budowlanego* dla dwóch wyciągów narciarskich orczykowych (DOLINY II i DOLINY III) i kolei linowej krzesełkowej na terenie skoczni narciarskiej w Wiśle oraz nie ujął podpór trasowych kolei linowej krzesełkowej na odcinku Hala Jaworzyna - Skrzyczne w dwóch ksiągkach obiektu prowadzonych tego odcinka¹¹².

Odnosząc się do powyższego Dyrektor OPO wyjaśnił m.in. że:

a) obiekty ww. odcinka kolei linowej (podpory trasowe kolei linowej krzesełkowej na odcinku Hala Jaworzyna-Skrzyczne) zostały objęte dwoma ksiągkami obiektów prowadzonych dla innych obiektów budowlanych: starego budynku stacji Skrzyczne z peronem (1) i kolei linowej Skrzyczne odcinek Hala Jaworzyna – Skrzyczne (2), co potwierdzają protokoły kontroli stanu technicznego.

NIK zwraca uwagę, że protokoły przeprowadzonych okresowych kontroli obiektu budowlanego (rocznych) nie mogą zastąpić książki obiektu budowlanego oraz ujęcia w niej wszystkich elementów budowlanych górnego odcinka kolei linowej składających się na ww. obiekt, tj. podpór trasowych i zabudowań obecnej (nowej) stacji końcowej.

b) badania obiektów budowlanych – wyciągów narciarskich DOLINY II i III, będących równocześnie urządzeniami technicznymi w rozumieniu *ustawy o dozorze technicznym*, przeprowadza inspektor Transportowego Dozoru Technicznego na podstawie przepisów ww. ustawy, w związku z ustawą z dnia 14 czerwca 1960 r. *Kodeks postępowania administracyjnego*¹¹³. Dyrektor podał, że Ośrodek przeprowadzał coroczne kontrole wyciągów orczykowych, lecz nie prowadzono ksiąg obiektu budowlanego dla wyciągów z uwagi na występującą niejednoznaczną interpretację przepisów *Prawa budowlanego*.

NIK wskazuje, że książka obiektu budowlanego stanowi dokument przeznaczony do zapisów dotyczących przeprowadzanych badań i kontroli stanu technicznego obiektu budowlanego w rozumieniu *Prawa budowlanego*¹¹⁴, remontów i przebudowy w okresie jego użytkowania. Zgodnie z art. 64 ust. 2 pkt 2a) ww. ustawy obowiązek prowadzenia książki dla obiektu budowlanego, którego projekt jest objęty obowiązkiem sprawdzenia, o którym mowa w art. 20 ust. 2 nie obejmuje właścicieli i zarządców obiektów budowlanych, których budowa nie wymaga pozwolenia na budowę. Wyciągi narciarskie, koleje linowe oraz nw. obiekty mostowe i inżynierskie do takich obiektów nie należą, w związku z czym Ośrodek był zobowiązany do założenia dla nich ksiąg obiektu budowlanego.

Dyrektor OPO nie odniósł się do przyczyn braku książki obiektu budowlanego dla kolei linowej przy skoczni w Wiśle-Malince.

¹¹² Pozostałe obiekty i budowie odcinka: sterownia, stacja dolna napędowa z budynkiem magazynu krzesełek, stacja górna Skrzyczne z peronem zostały ujęte w dwóch innych ksiągkach obiektu budowlanego.

¹¹³ Dz.U. z 2017 r. poz. 1257 ze zm.

¹¹⁴ Należy przez to rozumieć budynek, budowlę bądź obiekt małej architektury, wraz z instalacjami zapewniającymi możliwość użytkowania obiektu zgodnie z jego przeznaczeniem, wzniesiony z użyciem wyrobów budowlanych - art. 3 pkt 1) ww. ustawy.

Z kolei były Dyrektor OPO¹¹⁵ - Z.Ł. w przedmiotowej sprawie wyjaśnił, że wyciągi narciarskie i koleje linowe są obiektami szczególnego monitorowania technicznego przez Urząd Dozoru Technicznego i tym samym nie wiedział lub nie pamiętał, z uwagi na upływ czasu, czy istniała konieczność dublowania przepisów i dokumentacji.

NIK zauważa, że kontrole stanu i działania mechanicznego ww. urządzeń technicznych dopuszczające je do dalszej, czasowej eksploatacji oraz bieżące prowadzenie książek obiektu budowlanego i wykonywanie okresowych kontroli stanu obiektów budowlanych w rozumieniu *Prawa budowlanego* są czynnościami niezależnymi od siebie.

7. Dyrektor Ośrodka nie zawiadomił Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego dla Powiatu Bielskiego o zakończeniu budowy kładki (obiektu mostowego), murów oporowych i przepustu rurowego (obiektów inżynierskich) położonych w przebiegu trasy narciarskiej FIS w Szczyrku czym naruszono art. 54 ust. 1 *Prawa budowlanego*. Ponadto przed przystąpieniem do użytkowania nie uzyskał dla tych obiektów decyzji o pozwoleniu na użytkowanie, co stanowiło naruszenie art. 55 ust. 1 pkt 1 lit. h) ww. ustawy i nie zapewnił założenia książki obiektu budowlanego wymaganej dla tego typu obiektów.

Odnosząc się do powyższego Dyrektor OPO wyjaśnił m.in., że książka dla kładki, murów oporowych i przepustu rurowego trasy narciarskiej nie została założona z uwagi na fakt, że zadanie inwestycyjne w tym rejonie realizowane było na podstawie decyzji Starosty Bielskiego z 2014, 2015 i 2017 r. i nie zostało, zdaniem Dyrektora, ukończone bowiem jest ono sukcesywnie realizowane z własnych środków OPO w miarę możliwości finansowych. Według Dyrektora z tego względu i z uwagi na zakres robót przewidzianych do realizacji oraz wzajemne zależności funkcjonalno-techniczne przy realizacji zadań¹¹⁶, nie było możliwości etapowego zgłaszania robót do obioru i uzyskania pozwolenia na użytkowanie ww. obiektów.

NIK zwraca uwagę, iż jedynie dwie z trzech przywołanych decyzji Starosty Bielskiego (z 15 maja 2014 r. i 22 października 2015 r.) dotyczą zgody na realizację tego samego obiektu: przebudowy części istniejącej trasy narciarskiej wraz z budową kładki nad drogą z murem oporowym i przepustem, a następnie korekty niwelety ww. trasy narciarskiej, dodatkowego zabezpieczenia nasypu trasy narciarskiej w obrębie przebiegu trasy nad ww. przepustem i kładką nad drogą. W toku oględzin ustalono natomiast, że ww. obiekty są ukończone, sprawne i użytkowane.

Natomiast trzecia z przywołanych decyzji Starosty (z 30 października 2017 r.) dotyczyła innego zakresu rzeczowego robót budowlanych (wykonania wodociągu i linii kablowej wraz z linią sterowniczą instalacji naśnieżania).

W związku z tym, chcąc umożliwić w pełni legalne i bezpieczne użytkowanie ww. obiektów wybudowanych na potrzeby bezkolizyjnego przebiegu trasy narciarskiej FIS (po kładce i nad przepustem), ruchu drogowego i pieszego (pod kładką) i jako funkcjonującego przepustu wodnego, Dyrektor Ośrodka był zobowiązany do zgłoszenia zakończenia budowy i uzyskania, przed przekazaniem ich do użytkowania, decyzji o pozwoleniu na użytkowanie ww. obiektów, a następnie założenia dla nich książki obiektu budowlanego.

(dowód: akta kontroli str. 680-689, 947-1039, 1047, 1049-1055)

¹¹⁵ Pełniący tę funkcję do 2009 r.

¹¹⁶ W tym właściwe zagospodarowanie terenów przyległych.

8. Nierzetelne nadzorowanie realizacji zawartych umów o współpracy z wykonawcą odpowiadającym za prowadzenie usług marketingowych i medialnej obsługi Ośrodka. W okresie od 1 listopada 2013 do 31 października 2014 r. poprzedni Zastępca Dyrektora OPO nie wyegzekwował od wykonawcy jego zobowiązania do stworzenia Strategii Marketingowej dla Ośrodka, która powinna była zawierać ocenę ówczesnej sytuacji rynkowej (lokalnej) OPO, weryfikację rynku docelowego usług (w tym działalności podstawowej¹¹⁷), badanie szans i zagrożeń oraz dokonanie wyboru optymalnych instrumentów marketingu. Zarówno były jak i obecny Zastępca Dyrektora¹¹⁸ nie zadbali natomiast o to, aby w podstawowym (ogólnodostępnym) źródle danych o Ośrodku jakim jest strona internetowa szczyrk.cos.pl, poza obowiązującym hasłem promocyjnym COS #TuRodząSięZwycięzcy, znalazły się dedykowane dla związków i klubów sportowych oraz organizacji kultury fizycznej szczegółowe oraz aktualne informacje na temat: świadczonych usług organizacji szkoleń sportowych przy wykorzystaniu posiadanych obiektów sportowych i bazy organizacyjno-technicznej; współorganizacji zawodów sportowych; zasad oddawania do korzystania obiektów sportowych oraz o oferowanych świadczeniach dodatkowych.

(dowód: akta kontroli str. 2553-2564, 2579-2580, 2695-2697, 2719-2728)

Poprzedni Zastępca Dyrektora OPO - S.D. nie udzielił wyjaśnień na temat przyczyn niewyegzekwowania od wykonawcy pełnej realizacji umowy zawartej w dniu 21 października 2013 r. i nieuzyskania wewnętrznej Strategii Marketingowej Ośrodka. Obecny Zastępca Dyrektora wyjaśnił, że na stronie internetowej znajdują się dane na temat poszczególnych obiektów, cennik oraz informacje o historii Ośrodka.

Biorąc pod uwagę powyższe wyjaśnienia NIK zauważa, że zgodnie ze Strategią Marketingową COS głównymi odbiorcami usług OPO powinni być klienci sportowi, a Ośrodek powinien dbać o dobre relacje z pzs, organizacjami kultury fizycznej i osób niepełnosprawnych oraz klubami sportowymi. Natomiast strona internetowa powinna być wizytówką Ośrodka i powinna zostać zoptymalizowana pod kątem łatwości nawigacji i szybkiego dostępu do informacji dla poszczególnych grup odbiorców usług.

(dowód: akta kontroli str. 10-31, 2730-2733)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę, iż pomimo ponoszonych przez Ośrodek nakładów inwestycyjnych i remontowych, ogólny stan techniczny obiektów budowlanych, dzierżawionej przez PZN Skoczni narciarskiej w Wiśle¹¹⁹, pogarszał się. Dotyczyło to w szczególności stanu technicznego żelbetonowej konstrukcji rozbiegu skoczni, na powierzchni której widoczne są ogniska korozji betonu i spękania na powierzchni żelbetonowych podpór oraz stanu drewnianej konstrukcji zeskoku skoczni. W lipcu 2016 i 2017 r. w trakcie okresowych kontroli stanu technicznego obiektu budowlanego stwierdzono m.in. brak wypełnienia dylatacji pomiędzy poszczególnymi elementami konstrukcji rozbiegu i widoczne wykwyty skorodowanego zbrojenia, znaczne odkształcenia profilu skoczni w rejonie zeskoku (pomimo przeprowadzonych robót remontowych), uszkodzenia bandy wybiegu i ubytki farby nawierzchniowej na elementach stalowych. W lipcu 2017 r. stan techniczny 18 z 19 analizowanych elementów wieży startowej, rozbiegu, zeskoku

¹¹⁷ Określonej w §6 Statutu.

¹¹⁸ Oboje odpowiadający m.in. za organizację i nadzór nad pracą komórki promocji i marketingu.

¹¹⁹ Oddanej do użytkowania pod koniec 2008 r.

i wybiegu skoczni oceniono jako średni lub zadowalający (co odpowiadało 24-40% zużyciu), a stan tylko jednego elementu oceniono jako dobry (10-25% zużycia).

(dowód: akta kontroli str. 1091-1092, 1109-1121)

Ocena częściowa

Ośrodek w sposób prawidłowy tworzył warunki organizacyjne i ekonomiczne dla szkolenia sportowego w sportach zimowych oraz przygotowania kadry narodowej PZN do udziału w zimowych IO, MŚ i ME. W tym celu zarządzał dwoma kompleksami obiektów sportowych służących do trenowania i wyczynowego uprawiania skoków narciarskich oraz uprawiania i trenowania narciarstwa alpejskiego i dowolnego, snowboardu i skibobów¹²⁰ oraz przeprowadzania zawodów. W okresie objętym kontrolą Ośrodek Narciarski Skrzyczne był wykorzystany w niewielkim stopniu na potrzeby przygotowania zawodników kadry narodowej i organizacji zawodów z ich udziałem, na co zdaniem NIK wpływ mogła mieć trudność uzyskania i utrzymania odpowiedniej pokrywy śnieżnej na trasie narciarskiej FIS oraz brak sztucznego oświetlenia. Na pozytywną ocenę zasługuje stan techniczny obiektów budowlanych, wyposażenia i urządzeń Ośrodka Narciarskiego Skrzyczne, w tym przebudowanych dwóch kolei linowych krzesełkowych, wyciągów narciarskich i zmodernizowanych elementów systemu naśnieżania tras. Jednocześnie NIK zwraca uwagę na pogarszający się ogólny stan techniczny kluczowych elementów budowlanych (konstrukcji rozbiegu i zeskoku) skoczni narciarskiej K-120 w Wiśle, pomimo poniesionych przez Ośrodek nakładów na remonty i modernizacje.

Negatywnie oceniono:

- ewidencjonowanie w księgach rachunkowych przychodów z działalności innej niż podstawowa jako przychodów z działalności podstawowej Ośrodka;
- podawanie w Sprawozdaniach z działalności OPO niekompletnych i nierzetelnych danych na temat stanu wykorzystania oraz działalności wszystkich obiektów sportowych i wartości przychodów z działalności podstawowej Ośrodka;
- niezłożenie i nieprzewodzenie ksiąg obiektu budowlanego dla trzech samodzielnych obiektów budowlanych oraz nie ujęcie w ksiązkach podpór trasowych odcinka kolei linowej Hala Jaworzyna – Skrzyczne;
- niezawiadomienie właściwego organu o zakończeniu budowy obiektu mostowego i inżynierskich oraz nieuzyskanie pozwolenia na ich użytkowanie;
- nieewidencjonowanie wpływu do OPO Sprawozdań PZN z działalności prowadzonej na dzierżawionych obiektach sportowych;
- nienależyte zabezpieczenie interesu Skarbu Państwa i Ośrodka z tytułu zawarcia z PZN umowy dzierżawy obiektów sportowych z 2014 r.;
- nierzetelne prowadzenie wewnętrznej kontroli i nadzoru nad systemem rachunkowości;
- nierzetelny nadzór nad realizacją umów o współpracy zawartych z wykonawcą odpowiadającym za świadczenie usług marketingowych i medialnej obsługi Ośrodka.

¹²⁰ Indywidualny sport zimowy, w którym zawodnik porusza się na pojeździe stanowiącym połączenie nart i roweru, obecnie słabiej popularny w Polsce.

2. Realizacja inwestycji obiektów sportowych przeznaczonych do wyczynowego uprawiania sportów zimowych

Opis stanu faktycznego

2.1. Ośrodek w latach 2014 - 2017 (do 30 czerwca) wykorzystał, łącznie 20 897,4 tys. zł z dofinansowania z FRKF¹²¹ na realizację pięciu zadań inwestycyjnych¹²² i dotacji celowych z budżetu państwa na realizację dwóch zakupów inwestycyjnych¹²³. Ponadto w dniach 21 i 23 czerwca 2017 r. Ośrodek zawarł dwie umowy (o łącznej wartości 3 046,2 tys. zł.) na dofinansowanie ze środków FRKF w ramach Programu (edycja 2017) zakupu 10 szt. armatek śnieżnych (wyposażenie tras narciarskich w COS OPO w Szczyrku) i na realizację zadania inwestycyjnego pn. *Remont torów najazdowych wraz z wymianą instalacji mrożenia i zraszania na rozbiegu skoczni narciarskiej w Wiśle-Malince w COS OPO w Szczyrku*. Do 30 czerwca 2017 r. Ośrodek nie poniósł żadnych wydatków z uzyskanego dofinansowania.

Najwyższe kwoty, wydatkowane do 30 czerwca 2017 r. z dofinansowania FRKF na zadania inwestycyjne służące uprawianiu sportów zimowych, poniesiono na realizację dwóch zadań pn. *Przebudowa wyciągu orczykowego DOLINY II w COS-OPO w Szczyrku* (1 200,0 tys. zł w latach 2015-2016) i *Przebudowa kolei linowej krzeselkowej na trasie Szczyrk – Hala Jaworzyna w COS-OPO w Szczyrku* (6 500,0 tys. zł w latach 2016 i 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 181-182, 492-493)

2.2.1. Pierwsze z ww. zadań realizowano na podstawie Umowy nr 2015/0001/0094/SubA/DIS/S zawartej w dniu 29 czerwca 2015 r. przez COS z Ministrem SiT. W ww. umowie, ustalono, że zadanie o łącznej wartości 1 501,00 tys. zł będzie zrealizowane przy wsparciu dofinansowania FRKF w kwocie nieprzekraczającej 1 200,0 tys. zł (79,9% całkowitej wartości wydatków zadania i 98,3 % podstawy określenia wysokości dofinansowania, stanowiącej sumę wydatków kwalifikowanych zadania) i środków własnych COS w kwocie 301,0 tys. zł. W wyniku zawarcia kolejnych aneksów¹²⁴ całkowita wartość wydatków zadania została zwiększona do 1 791,1 tys. zł, podstawa określenia wysokości dofinansowania do 1 456,2 tys. zł, a wysokość zaangażowanych środków własnych COS do 591,1 tys. zł¹²⁵. Z kolei termin zakończenia inwestycji określono na 29 lutego 2016 r. oraz ustalono, że udzielone pierwotnie na 2015 r. dofinansowanie będzie zrealizowane w 2016 r. Integralną częścią umowy był Program inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu 2015 wraz ze Zbiorczym zestawieniem kosztów i Harmonogramem rzeczowo-finansowym zadania z 30 kwietnia 2015 r.

W wyniku zawarcia aneksów nie zmieniła się wysokość udzielonego dofinansowania, natomiast zmniejszeniu uległ udział dofinansowania w całkowitej wartości wydatków zadania do 67% i udział dofinansowania w wartości podstawy określenia wysokości dofinansowania do 82,4%. Przyczyną zwiększenia całkowitej

¹²¹ W ramach Programu.

¹²² (1) Przebudowy kolei linowej krzeselkowej na trasie Szczyrk – Hala Jaworzyna w COS-OPO w Szczyrku; (2) Przebudowy stacji transformatorowych wraz z rozdzielnicami SN oraz instalacjami – etap I; (3) Przebudowy wyciągu orczykowego DOLINY II w COS-OPO w Szczyrku; (4) Wykonania instalacji mrożenia i zraszania rozbiegu skoczni K-40 na terenie COS-OPO w Szczyrku; (5) Budowy hali sportowej z zapleczem w COS – OPO w Szczyrku.

¹²³ (1) armatek śnieżnych w ilości 5 szt.; (2) basenu mobilnego wraz z urządzeniem chłodzącym.

¹²⁴ W dniu 1 grudnia 2015 r. Aneks nr 1. Aneks nr 2 z 10 grudnia 2015 r. zmieniono termin zakończenia na dzień 23 grudnia 2015 r. (z dnia 4 grudnia 2015 r.) oraz datę złożenia wniosku o wypłatę dofinansowania na 23 grudnia 2015 r. (z dnia 10 grudnia 2015 r.). Aneks nr 3 z 22 grudnia 2015 r. przedłużono termin zakończenia zadania.

¹²⁵ W dniu 22 października 2015 r. Ośrodek uzyskał akceptację zastępcy Dyrektora COS na zwiększenie kosztów realizacji zadania do kwoty 1 456,2 zł.

wartości wydatków związanych z realizacją ww. zadania było rozstrzygnięcie przetargu nieograniczonego, w wyniku którego wyłoniony wykonawca zadania złożył ofertę przekraczającą wartość oszacowania przedmiotu zamówienia przez zamawiającego. Przyczyną zawarcia aneksów zmieniających termin realizacji zadania było opóźnienie w dostawie i montażu konstrukcji i osprzętu wyciągu orczykowego, zawinione przez Wykonawcę tej inwestycji.

(dowód: akta kontroli str. 584-611, 651-661)

Drugie z ww. zadań realizowano na podstawie zawartej w dniu 31 sierpnia 2016 r. przez COS z Ministrem SiT Umowy nr 2016/0135/0094/SubA/DIS/S. W ww. umowie, ustalono, że zadanie o łącznej wartości wydatków 32 667,6 tys. zł będzie zrealizowane w terminie do 31 sierpnia 2017 r. przy wsparciu dofinansowania z FRKF w kwocie nieprzekraczającej 26 293,0 tys. zł (80,5% całkowitej wartości wydatków zadania i 99 % podstawy określenia wysokości dofinansowania, stanowiącej sumę wydatków kwalifikowanych zadania) i środków własnych COS w kwocie 6 374,6 tys. zł. W wyniku zawarcia w dniu 22 marca 2017 r. Aneksu nr 1 do Umowy całkowita wartość wydatków zadania została zmniejszona do 26 619,5 tys. zł, a zwiększeniu uległ udział dofinansowania w całkowitej wartości wydatków zadania do 98,8%. Nie uległ zmianie udział dofinansowania w wartości podstawy określenia wysokości dofinansowania. Przyczyną zawarcia aneksu był dokonany wybór zagranicznego wykonawcy i spowodowany tym inny (korzystniejszy dla inwestora) sposób naliczania i rozliczania podatku VAT od importu usług.

Aneksem nr 2 z 11 października 2017 r. m.in. rozszerzono zakres rzeczowy zadania o przebudowę budynku dolnej stacji kolei linowej (umowa z 2016 r. nie zawierała tego elementu), zwiększono całkowitą wartość wydatków zadania do 26 980,7 tys. zł i wartość podstawy określenia wysokości dofinansowania do 26 852,6 tys. zł, a jednocześnie zmniejszono udział dofinansowania w całkowitej wartości wydatków zadania do 97,8%, zmniejszono udział dofinansowania w wartości podstawy określenia wysokości dofinansowania do 98,1% oraz ustalono wysokość zaangażowania środków własnych COS na 687,7 tys. zł. Ponadto, aneksem tym przesunięto termin zakończenia ww. zadania inwestycyjnego do 30 listopada 2017 r. W wyniku zawarcia aneksów nie zmieniła się wysokość udzielonego dofinansowania z FRKF.

Integralną częścią umowy był Program inwestycji o szczególnym znaczeniu dla sportu - 2016 wraz z Harmonogramem rzeczowo-finansowym zadania z 29 sierpnia 2016 r. W dniu 26 lipca 2017 r. Dyrektor OPO zwrócił się do Dyrektora COS z wnioskiem o wystąpienie do Ministra SiT o zgodę na rozszerzenie zakresu rzeczowego zadania o roboty związane z remontem budynku stacji dolnej kolei linowej Skrzyczne i dostosowanie go do potrzeb osób niepełnosprawnych, co miało zwiększyć jego wartość o ok. 293,6 tys. złotych netto. We wniosku podano, że koszt robót zostanie pokryty ze środków uzyskanych przez OPO ze sprzedaży złomu z demontażu starej kolei linowej w wysokości 105,7 tys. zł oraz dodatkowej kwoty środków własnych w wysokości 187,9 tys. zł (akceptację dla ww. zmiany Ośrodek uzyskał w dniu 7 sierpnia 2017 r.). W związku z rozszerzeniem zakresu ww. zadania w dniu 29 sierpnia 2017 r. Zastępca Dyrektora ds. Inwestycji i Infrastruktury COS skierował do Departamentu Infrastruktury Sportowej Ministerstwa Sportu i Turystyki prośbę o przesunięcie terminu realizacji zakończenia ww. zadania do dnia 30 listopada 2017 r. Przedmiotowy aneks nr 2 podpisano w dniu 11 października 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 612-651, 663-666)

W przypadku obu ww. zadań inwestycyjnych przeanalizowane wydatki poniesione na prace przygotowawcze, projektowe i rozbiórkowe, roboty budowlano-montażowe oraz nadzór inwestorski nad robotami budowlanymi wpisywały się katalog wydatków kwalifikowanych, określony w §7 rozporządzenia Ministra SiT z dnia 10 października 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań inwestycyjnych oraz zadań z zakresu rozwijania sportu, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej¹²⁶ i rozporządzenia Ministra SiT z dnia 18 grudnia 2015 r. w sprawie przekazywania środków z Funduszu Rozwoju Kultury Fizycznej¹²⁷, a wydatki Ośrodka na wykonanie elementów dodatkowych, takich jak drogi technologiczne, pożarowe, zagospodarowanie terenu (dojścia, chodniki) i inne elementy niezbędne dla prawidłowego i sprawnego funkcjonowania przebudowanej kolei linowej krzeselkowej (ekrany dźwiękochłonne) nie przekroczyły 10%¹²⁸ wartości wydatków kwalifikowanych zadania zrealizowanego w ramach Programu (edycja 2016¹²⁹). Ze środków FRKF rozliczano wydatki zadań poniesione w okresie ustalonym w umowach. Oba zadania zrealizowano zgodnie z zakresami określonymi w umowach o dofinansowanie i wnioskami inwestycyjnymi z 12 maja 2015 r. i 28 sierpnia 2016 r. Nie stwierdzono pokrywania tego samego wydatku z dwóch źródeł finansowania w rozumieniu §7 ust. 7 umowy o dofinansowanie (np. innej dotacji, dofinansowania krajowego lub zagranicznego oraz ze środków odzyskanego podatku VAT od wydatków inwestycyjnych poniesionych z FRKF).

Badaniem objęto dowody księgowe czterech wydatków ww. zadań o łącznej wartości 24 987,7 tys. zł stanowiących 100% wartości udzielonego dofinansowania do przebudowy wyciągu orczykowego DOLINY II i 88,68% wartości dofinansowania przebudowy kolei linowej krzeselkowej. W przypadku pierwszego zadania kwota faktury 1 435,2 tys. zł została pokryta środkami dofinansowania FRKF (1 200,0 tys. zł) i środkami własnymi OPO (235,2 tys. zł), natomiast trzy analizowane faktury za przebudowę kolei linowej zostały pokryte z dofinansowania (23 552,5 tys. zł) i środkami własnymi (2,8 tys. zł).

Faktury zostały prawidłowo opisane, zadekretowane, skontrolowane i ujęte w ewidencji księgowej OPO. Ośrodek sporządził terminowo i przesłał¹³⁰ do Ministra SiT oraz COS wymagane umową dotacji informacje i sprawozdania z wykorzystania środków uzyskanego dofinansowania i przebiegu zadania inwestycyjnego. Informacja końcowa o sposobie wykorzystania dofinansowania na realizację przebudowy wyciągu orczykowego wraz z wymaganymi załącznikami została przekazana do COS w dniach 19 lutego i 29 kwietnia 2016 r. Ministerstwo Sportu i Turystyki przekazało COS informację o przyjęciu rozliczenia końcowego ww. zadania. Płatności zobowiązań OPO za wykonane roboty budowlane zostały uregulowane z rachunku bankowego we właściwych terminach wynikających z faktur i umowy z wykonawcą.

(dowód: akta kontroli str. 607-608, 628-633, 661-662, 667-671, 903-904, 911-912, 1342-1343, 1361-1362, 1369-1371, 2455-2479)

¹²⁶ Dz. U. z 2014 r. poz. 1391.

¹²⁷ Dz. U. z 2015 r. poz. 2252.

¹²⁸ Łączna wartość pozycji nr 2 i 3 kosztorysu Zadania, w ramach których dokonywano przebudów m.in. budynków i ich otoczenia (zagospodarowania terenu) wynosiła 214,0 tys. zł netto, co stanowiło 0,8% ustalonej wartości wydatków kwalifikowanych Zadania (26 852,6 tys. zł).

¹²⁹ Źródło: <https://bip.msit.gov.pl/download/2/6236/Decyzjanr3z12012016Programinwestycyjnistrategicznych.pdf>.

¹³⁰ W dniach 14 kwietnia 2016 r., 26 stycznia 2016 r., 12 października 2015 r. i 21 lipca 2015 r. (dla przebudowy wyciągu orczykowego) oraz w dniach 12 października, 11 lipca i kwietnia, 26 stycznia 2017 r. i 12 października 2016 r. (dla przebudowy kolei linowej).

Roboty budowlane w ramach przebudowy wyciągu orczykowego DOLINY II, które zgodnie z §7 ust. 1 umowy nr 72/2015 z 3 sierpnia 2015 r. miały zostać zakończone nie później niż w dniu 4 grudnia 2015 r., zakończono rzeczowo i zgłoszono do obioru w dniu 12 stycznia 2016 r., natomiast decyzję o pozwoleniu na użytkowanie przebudowanego i rozbudowanego obiektu uzyskano 15 stycznia 2016 r. tj. z opóźnieniem, które wyniosło 42 dni. Zgodnie z §17 ust. 1 pkt 1 umowy z 3 sierpnia 2015 r. wykonawca miał obowiązek zapłaty Ośrodkowi kary umownej za opóźnienie terminu w wykonaniu przedmiotu umowy, w szczególności w przypadku opóźnienia w zakończeniu wykonania robót budowlanych, w wysokości 0,15% kwoty wynagrodzenia (2,2 tys. zł¹³¹) za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia, tj. łącznie 90,4 tys. zł za 42 dni.

Główny Księgowy w dniu 18 stycznia 2016 r. obciążył wykonawcę karą umowną w wysokości 88,3 tys. zł¹³² obliczoną za 41 dni opóźnienia terminu wykonania robót. Wystawiona nota została rozliczona poprzez jej potrącenie z przelewu należności za fakturę wystawioną przez wykonawcę w dniu 15 stycznia 2016 r. Naliczona i wyegzekwowana kwota kary została terminowo zwrócona na rachunek Ministerstwa Sportu i Turystyki – w dniu 5 lutego 2016 r. w wysokości 72,7 tys. zł (tj. proporcjonalnie do udziału dofinansowania w koszcie zadania). W dniu 10 stycznia 2018 r. Zastępca Dyrektora Ośrodka skierował do wykonawcy wezwanie do zapłaty dodatkowej noty księgowej wystawionej przez OPO¹³³ na kwotę 2,2 tys. zł za jeden (czterdziesty drugi) dzień opóźnienia terminu wykonania robót budowlanych. Do dnia zakończenia czynności kontrolnych nie uzyskano wpłaty ww. kwoty.

(dowód: akta kontroli str. 1307-1316, 1333, 1335-1339, 1357-1362, 2613-2617)

Realizacja rzeczowa robót budowlanych w ramach przebudowy kolei linowej krzeselkowej, finansowanych ze środków FRKF, zakończyła się 31 sierpnia 2017 r. tj. w terminie określonym we wniosku inwestycyjnym i umowie nr 91/2016 z 12 września 2016 r. zawartej przez Dyrektora Ośrodka z wykonawcą ww. zadania. Pozostała część robót budowlanych związanych z remontem budynku stacji dolnej kolei linowej była realizowana ze środków własnych Ośrodka, w IV kwartale 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 626-628, 783, 877, 889-893)

Na stronach internetowych Ośrodka brak było informacji o ukończeniu w styczniu 2016 r. i sierpniu 2017 r. opisanych wcześniej zadań inwestycyjnych zrealizowanych ze środków dofinansowania z FRKF. W innych publikacjach informacyjnych i promocyjnych OPO również brak było ww. informacji.

(dowód: akta kontroli str. 521-536)

2.2.2. Najwyższy wydatek z dotacji celowej budżetu państwa, przyznanej¹³⁴ na zakupy inwestycyjne OPO, poniesiono w 2015 r. w wysokości 448,3 tys. zł na zakup pięciu armatek śnieżnych. Zgodnie z przedmiotową umową dotacyjną zadanie to miało zostać zrealizowane do 30 października 2015 r. Całkowitą wartość kosztów zadania i dotacji ustalono na 535,0 tys. zł (100% podstawy ustalenia wysokości tego dofinansowania). Aneks nr 2 z ustalono niższą wartość kosztów zadania i przyznanej dotacji na 448,3 tys. zł. Ośrodek posiadał program inwestycji

¹³¹ 2 152,77 zł.

¹³² Kwotę naliczonej kary umownej zaksięgowano jako zwiększenie pozostałych przychodów związanych pośrednio z działalnością operacyjną na kocie 762 „Przychody sklasyfikowane”.

¹³³ Nr 01/18/GK z 5 stycznia 2018 r.

¹³⁴ W wyniku Umowy nr 2025.0416/0075/UDOT/DIS zawartej w dniu 25 sierpnia 2015 r. przez COS i MSiT dotyczącej udzielenia dotacji celowej na sfinansowanie zakupu armatek śnieżnych ze środków budżetu państwa. Umowa została dwukrotnie aneksowana: 16 listopada 2015 r. w celu przesunięcia terminu zakończenia zadania na 21 grudnia 2015 r. oraz 22 grudnia 2015 r. w celu określenia niższej wartości kosztów zadania i przyznanej dotacji.

uzgodniony z Ministrem SiT, będący częścią oferty na realizację zadania inwestycyjnego z 29 lipca 2015 r. Dokonano oceny efektywności inwestycji i planowanych efektów rzeczowych.

Wydłużenie terminu realizacji zadania wynikało z konieczności unieważnienia pierwszego wszczętego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (w dniu 16 października 2015 r. na podstawie art. 93 ust. 1 pkt 1 *Prawa zamówień publicznych*), wszczęcia, przeprowadzenia i rozstrzygnięcia nowego postępowania prowadzonego w trybie przetargu nieograniczonego. Przetarg został rozstrzygnięty w dniu 24 listopada 2015 r. W jego wyniku uzyskano ofertę na dostawę pięciu armatek śnieżnych wraz z wyposażeniem za kwotę 448,3 tys. zł brutto, co pozwoliło na zmniejszenie zaplanowanych wydatków z dotacji. W dniu 30 listopada 2015 r. (w terminie zgodnym z umową dotacji) Dyrektor OPO skierował do COS wnioski o wypłatę udzielonej dotacji z budżetu państwa w wysokości zgodnej z ceną ofertową uzyskaną w przetargu.

Badaniem objęto wydatek stanowiący 100% wartości umowy z 25 sierpnia 2015 r. 11 grudnia 2015 r. Kierownik Działu Kolei Linowej Obiektu Skrzyczne OPO potwierdził odbiór dostawy pięciu armatek śnieżnych z wyposażeniem, których parametry techniczne były zgodne z ofertą Ośrodka z 29 lipca 2015 r. (stanowiącą załącznik do umowy dotacji) oraz ofertą przetargową wykonawcy. W dniu 14 grudnia 2015 r. dostawca wystawił fakturę VAT potwierdzającą sprzedaż ww. armatek śnieżnych za kwotę 448,3 tys. zł brutto¹³⁵. Faktura została prawidłowo opisana i ujęta w ewidencji księgowej OPO. Ośrodek sporządził terminowo wymagane umową dotacji informacje i sprawozdania z wykorzystania środków uzyskanej dotacji, które zostały przesłane do COS w dniu 29 grudnia 2015 r.¹³⁶ Płatność zobowiązania OPO za dostarczone urządzenia została uregulowana z rachunku bankowego COS we właściwym terminie wynikającym z faktury i umowy z wykonawcą.

Na ww. stronach internetowych Ośrodka, jak i w innych publikacjach informacyjnych i promocyjnych OPO brak było informacji o zakupie w grudniu 2015 r. armatek śnieżnych oraz jego sfinansowaniu, ze środków dotacji budżetowej uzyskanej od Ministra SiT.

(dowód: akta kontroli str. 181, 183-193, 494-536, 582-583, 1372)

2.3. W celu realizacji ośmiu zadań i zakupów inwestycyjnych mających na celu poprawę istniejącej bazy OPO służącej m.in. do uprawiania zimowych dyscyplin sportowych, Ośrodek w okresie od 15 listopada 2013 r. do sierpnia 2017 r. udzielił łącznie 12 zamówień publicznych w trzech trybach¹³⁷ określonych *Prawem zamówień publicznych* o łącznej wartości 31 948,7 tys. zł netto (32 481,7 tys. zł brutto).

(dowód: akta kontroli str. 323-325)

Kontrolą objęto zamówienia publiczne na roboty budowlane udzielone z wolnej ręki oraz w trybie przetargu nieograniczonego o największej wartości brutto, udzielone w ramach badanych zadań inwestycyjnych i zrealizowanych ze środków FRKF lub własnych Ośrodka. Zamówienia te dotyczyły:

1) Modernizacji i przebudowy części trasy narciarskiej wraz z istniejącym przepustem nad potokiem (potok bez nazwy km 0+410) oraz kładki nad drogą, a tym samym likwidacji kolizji trasy narciarskiej FIS z istniejącą drogą (dz. Nr 5021,

¹³⁵ Cena jednej sztuki 72,9 tys. zł brutto.

¹³⁶ Pismo OPO nr SZ/dz/GK/1370/2015 z 28.12.2015 r.

¹³⁷ 9 w przetargu nieograniczonym, 2 w trybie zapytania ofertowego i 1 z wolnej ręki.

ul. Cicha) oraz istniejącym potokiem (dz.nr 5027) na działkach nr 4710, 4711, 4712, 4713, 4715, 4738, 4739, 4740, 5021, 5027 w Szczyrku przy ul. Cichej¹³⁸.

Zamówienia tego udzielono w trybie z wolnej ręki zastosowanym na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 *Prawa zamówień publicznych*. Jako powody uzasadniające zastosowanie ww. trybu w dokumentacji postępowania wskazano m.in., że w ramach realizacji inwestycji konieczne jest w szczególności natychmiastowe zabezpieczenie nasypów trasy narciarskiej w obrębie kładki nad drogą gminną, wynikające z potrzeby zapobieżenia obsunięciu się istniejących skarp, co mogłoby doprowadzić do spiętrzenia się wód i w konsekwencji do zalania posesji mieszkalnych przy ul. Cichej. W uzasadnieniu powołano się m.in. na wystąpienie we wrześniu 2015 r. nieprzewidzianej erozji gruntu powodującej osunięcie się gruntu oraz na prowadzone wcześniej doraźne prace na wezwania Burmistrza Miasta Szczyrk do napraw osunięć. Według zamawiającego nie mógł on przewidzieć ww. sytuacji¹³⁹, a wymagane było natychmiastowe i pilne wykonanie zamówienia. Postępowanie o udzielenia zamówienia publicznego wszczęto w dniu 13 listopada 2015 r. We wniosku o wszczęcie postępowania wskazano jako wykonawcę jednego przedsiębiorcę. Wniosek i zaproponowany tryb wyboru wykonawcy zaakceptował Dyrektor OPO. Również w dniu 13 listopada 2015 r. dostępność własnych środków finansowych OPO w wysokości 295,0 tys. zł na realizację zamówienia potwierdził Główny Księgowy. Po przeprowadzeniu negocjacji z zaproszonym do złożenia oferty wykonawcą, w dniu 18 listopada 2015 r. Dyrektor OPO podpisał umowę nr 102/2015 na realizację przedmiotowego zadania, zgodnie z dokumentacją projektową oraz przedmiarem robót. Wynagrodzenie ryczałtowe na wykonanie zamówienia ustalono na kwotę 227,6 tys. zł netto (280,0 tys. brutto).

(dowód: akta kontroli str. 699-740)

2) Przebudowy kolei linowej krzesełkowej na trasie Szczyrk – Hala Jaworzyna.

Zamówienia tego udzielono po przeprowadzonym postępowaniu w trybie przetargu nieograniczonego z zastosowaniem formuły *zaprojektuj i wybuduj*. Postępowanie zostało wszczęte w dniu 24 czerwca 2016 r. po uprzednim przygotowaniu opisu przedmiotu zamówienia i ustaleniu wartości szacunkowej zamówienia w oparciu o ceny uzyskane przez OPO w poprzednim zamówieniu o podobnym zakresie i rodzaju. Przedmiot zamówienia został opisany w sposób jednoznaczny i wyczerpujący, poprzez wskazanie wymaganych cech technicznych i jakościowych, za pomocą opracowanego dla inwestycji programu funkcjonalno-użytkowego zgodnie z zasadami określonymi w art. 29, 30, 31 ust. 2 i 3 *Prawa zamówień publicznych*. W toku realizacji postępowania odpowiednie czynności wykonywała czteroosobowa komisja przetargowa powołana przez Dyrektora OPO, której zakres obowiązków został uregulowany i ustalony Zarządzeniem nr 51 Dyrektora COS z dnia 19 grudnia 2013 r. w sprawie organizacji, składu, trybu pracy oraz zakresu obowiązków członków komisji przetargowej w Centralnym Ośrodku Sportu. W toku postępowania nie stwierdzono istotnych uchybień lub nieprawidłowości proceduralnych i innych mogących mieć faktyczny wpływ na jego przebieg, rozstrzygnięcie przetargu i wybór wykonawcy.

W wyniku przeprowadzonego postępowania wybrano ofertę przedstawiającą najkorzystniejszy bilans porównania ceny ofertowej i okresu udzielonej rękojmi dla dwóch złożonych ofert o wartości porównawczej 34 304,7 tys. zł brutto i 33 204,8 tys. zł brutto i zaproponowanej identycznej 60 miesięcznej rękojmi

¹³⁸ Zamówienie to dotyczyło kolejnego etapu realizacji zadania pn. *Przebudowa i modernizacja tras narciarskich zjazdowych (Szczyrk-Skrzyczne) (etap II)* zaplanowanej na lata 2013-2015.

¹³⁹ W brzmieniu obowiązującym w czasie przeprowadzenia tego postępowania i udzielenia zamówienia.

za wady. Według zamawiającego wybrany wykonawca spełnił warunki udziału w postępowaniu, nie został wykluczony a jego oferta nie została odrzucona. W dniu 12 września 2016 r. zawarta została umowa nr 91/2016 z Wykonawcą, który zaoferował niższą cenę 26 995,7 tys. zł za wykonanie kompletnego zamówienia¹⁴⁰, które obejmowało w szczególności wykonanie projektów (budowlanych, architektonicznych i wykonawczych), uzyskanie decyzji, pozwoleń i dokumentów w procedurach administracyjnych, uzgodnienie dokumentacji i uzyskanie odbioru kolei w Transportowym Dozorze Technicznym, wykonanie robót rozbiórkowych i wyburzeniowych, wykonanie prac budowlanych, konstrukcyjnych, montażowych i ziemnych, w tym ogólnobudowlanych, elektrycznych, niskiego napięcia, oświetleniowych i telekomunikacyjnych. Do ww. umowy nie zawierano aneksów. Wynagrodzenie ryczałtowe ustalone zostało na 26 295,7 tys. zł. Różnica pomiędzy ceną ofertową a ceną udzielonego zamówienia zawartą w umowie wynikała z oświadczenia przedstawiciela wyłonionego wykonawcy, który w dniu 8 września 2016 r., tj. po rozstrzygnięciu przetargu a przed podpisaniem umowy zmniejszył wartość oferty o 700,0 tys. zł.

(dowód: akta kontroli str. 755-771, 779-797, 802, 822-823)

2.4. Realizacja rzeczowa inwestycji polegającej na przebudowie kolei linowej krzeselkowej na trasie Szczyrk – Hala Jaworzyna prowadzonej w formule *zaprojektuj i wybuduj*.

Ośrodek posiadał prawo do dysponowania 40 nieruchomościami gruntowymi na cele związane z jej realizacją, z czego 25 działek stanowiło własność COS, dla 13 działek zawarto umowy dzierżawy gruntu¹⁴¹, natomiast dla dwóch uzyskano pisemną zgodę na wejście na ich teren. W dniu 19 października 2017 r. Ośrodek potwierdził odbiór od wykonawcy inwestycji, dostarczonej terminowo dokumentacji projektowej (projektu budowlanego z września 2016 r., badań geologicznych i hydrogeologicznych, projektu wykonawczego z października 2016 r.), specyfikacji technicznej wykonania i odbioru robót, pozwolenia na budowę obiektu z 14 października 2016 r.¹⁴² oraz kosztorysu ofertowego.

(dowód: akta kontroli str. 826-868, 2402-2454)

Dla inwestycji, w dniu 23 listopada 2016 r. ustanowiono inspektorów nadzoru inwestorskiego w specjalności konstrukcyjno-budowlanej i instalacyjnej w zakresie sieci, instalacji i urządzeń elektrycznych i elektroenergetycznych, którzy posiadali właściwe kwalifikacje i uprawnienia wymagane dla pełnienia tej funkcji w imieniu inwestora oraz prawidłowo wypełniali obowiązki, tzn. potwierdzili przekazanie placu budowy na potrzeby robót ziemnych, dokonywali kontroli wpisów wykonawcy do dziennika budowy, przeprowadzali kontrole placu budowy, kontrolowali i potwierdzali wykonanie poszczególnych zakresów robót budowlano-montażowych i instalacyjnych, jak również brali udział w odbiorach częściowych i końcowym wykonania robót.

(dowód: akta kontroli str. 873-877, 889-893, 903-946, 2344-2348, 2349-2353)

Kierownik budowy ustanowiony przez wykonawcę prawidłowo realizował obowiązki wynikające z art. 21a–23 *Prawa budowlanego*, tzn.: uczestniczył w protokolarnym

¹⁴⁰ Stanowiącego wewnątrzwspólnotowe nabycie towarów w rozumieniu ustawy z 11 marca 2004 r. o podatku o towarów i usług (Dz. U. z 2017 r. poz. 1221 ze zm.).

¹⁴¹ Na okres co najmniej 25 lat, w czasie których wydzierżawiający zrzekli się prawa rozwiązania, wypowiedzenia lub odstąpienia od umowy.

¹⁴² Dla części zadania polegającej na budowie zasilania obiektu w energię elektryczną i stacji transformatorowej z linią kablową projekt budowlany uzyskano w kwietniu 2017 r. a prawomocne pozwolenie na budowę w lipcu 2017 r.

przekazaniu wykonawcy placu budowy (15 listopada 2016 r.), prowadził dokumentację budowy (projektową, Dziennik budowy, rozliczenia robót budowlanych), wykonywał zalecenia inspektora nadzoru zawarte w Dzienniku budowy, 3 sierpnia 2017 r. pisemnie zgłosił gotowy obiekt do odbioru i złożył oświadczenie, że zrealizowany obiekt został wykonany zgodnie z projektem budowlanym lub warunkami pozwolenia na budowę oraz o doprowadzeniu terenu budowy i sąsiedztwa do należytego stanu i porządku. Uczestniczył także w opracowaniu dokumentacji powykonawczej inwestycji (w sierpniu 2017 r.).

(dowód: akta kontroli str. 866, 869-882, 889, 903-946)

Budowę zakończono w lipcu (w zakresie robót instalacyjnych, elektrycznych) oraz w sierpniu 2017 r. (w zakresie robót budowlano-montażowych). 17 sierpnia 2017 r. zastępca Dyrektora OPO złożył Powiatowemu Inspektorowi Nadzoru Budowlanego dla Powiatu Bielskiego oświadczenie o zakończeniu budowy i zamiarze przystąpienia do użytkowania przebudowanego obiektu kolei linowej krzeselkowej. W dniu 29 sierpnia 2017 r. po przeprowadzonych badaniach technicznych, Dyrektor Transportowego Dozoru Technicznego wydał decyzję zezwalającą na eksploatację kolei linowej osobowej, której ważność upływa 30 kwietnia 2018 r. W dniu 31 sierpnia 2017 r. Powiatowy Inspektor Nadzoru Budowlanego wydał decyzję o udzieleniu pozwolenia na użytkowanie przebudowanej kolei linowej i linii kablowej do stacji transformatorowej zasilającej kolej. Tego samego dnia protokolarnie dokonano odbioru końcowego robót.

22 września 2017 r. Ośrodek założył dla obiektów kolei linowej (sterowni, budynku obsługi stacji górnej, budynku magazynowego krzesełek, stacji dolnej, stacji górnej i 10 podpór trasowych) wspólną książkę obiektu budowlanego. W październiku 2017 r. przeprowadzono okresowy przegląd techniczny podręcznego sprzętu gaśniczego i instalacji hydrantów wewnętrznych kolei linowej.

(dowód: akta kontroli str. 883-900)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki, w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieuzyskanie od Wykonawcy kwoty kary umownej w wysokości 2,2 tys. zł i zwrócenie Ministrowi SiT niewykorzystanej części dofinansowania w niepełnej wysokości.

Główny Księgowy w dniu 18 stycznia 2016 r. obciążył wykonawcę karą umowną w kwocie 88,3 tys. zł ustaloną w nieprawidłowej wysokości, tzn. obliczonej za 41 dni opóźnienia terminu wykonania robót, podczas gdy zgodnie z §17 ust. 1 pkt 1 umowy nr 72/2015 z 3 sierpnia 2015 r. wykonawca był zobowiązany do zapłaty kary umownej w przypadku opóźnienia w zakończeniu wykonania robót budowlanych¹⁴³, w wysokości 0,15% kwoty wynagrodzenia za każdy rozpoczęty dzień opóźnienia (2,2 tys. zł), tj. łącznie 90,4 tys. za 42 dni liczonych od 5 grudnia 2015 r. do 15 stycznia 2016 r. łącznie.

(dowód: akta kontroli str. 1311, 1319, 1357-1359)

Główny Księgowy wyjaśnił, że ww. notę wystawiono na podstawie otrzymanego pisma głównego specjalisty ds. inwestycji i remontów z 18 stycznia 2016 r. Z kolei główny specjalista ds. inwestycji i remontów OPO wyjaśnił, że do odbioru końcowego robót przystąpiono w dniu 14 stycznia 2016 r. a protokół został spisany z datą 15 stycznia.

¹⁴³ Za termin zakończenia zadania inwestycyjnego ustalono termin uzyskania pozwolenia na użytkowanie obiektu (§7 ust. 1 umowy z wykonawcą).

Odnosząc się do ww. wyjaśnień NIK zauważa, że Główny Księgowy był odpowiedzialny m.in. za dokonywanie wstępnej kontroli kompletności i rzetelności dokumentów stanowiących podstawę przeprowadzenia i wykonania operacji gospodarczych i finansowych.

W dniu 5 stycznia 2018 r. Główny Księgowy i zastępca Dyrektora OPO podjęli działania mające na celu uzyskanie od wykonawcy brakującej kwoty kary umownej w wysokości 2,2 tys. zł¹⁴⁴ za czterdziesty drugi dzień opóźnienia terminu wykonaniu zamówienia.

(dowód: akta kontroli str. 1374-1376, 1378, 2594, 2613-2617)

2. Niezgodne z umowami o dofinansowanie zadań inwestycyjnych i umową dotacji, informowanie o fakcie sfinansowania zrealizowanych zadań i zakupów inwestycyjnych Ośrodka ze środków FRKF oraz ze środków dotacji celowej budżetu państwa przyznanej przez Ministra SiT.

Pomimo obowiązku wynikającego z §12 ust. 1 umów o dofinansowanie¹⁴⁵ zadań inwestycyjnych ze środków FRKF i §8 umowy dotacji¹⁴⁶, Ośrodek będący bezpośrednim beneficjentem uzyskanego dofinansowania i dotacji oraz zrealizowanych obiektów budowlanych i zakupionych urządzeń technicznych, nie informował społeczeństwa, na stronach internetowych www.skrzyczne.cos.pl i <http://szczyrk.cos.pl>, a także w innych publikacjach Ośrodka, że zakończone w styczniu 2016 r. i sierpniu 2017 r. zadania inwestycyjnego oraz zakup w grudniu 2015 r. pięciu armatek śnieżnych zostały sfinansowane z ww. środków.

(dowód: akta kontroli str. 187, 521-536, 590, 619, 2480-2483)

Zastępca Dyrektora Ośrodka wyjaśnił, że informacja o przebudowie wyciągu orczykowego DOLINY II „pojawiała się w aktualnościach na stronie internetowej www.skrzyczne.cos.pl w jej poprzedniej wersji”, a nowa odsłona funkcjonująca od sierpnia 2017 r. nie zawiera archiwum newsów z lat poprzednich. Według zastępcy strona www.skrzyczne.cos.pl jest zarazem głównym nośnikiem informacji odnośnie do wszelkich kwestii dotyczących ośrodka narciarskiego COS Skrzyczne, dlatego nie wszystkie aktualności pojawiają się na stronie OPO www.szczyrk.cos.pl.

NIK zwraca uwagę, że powyższemu wyjaśnieniu częściowo przeczy dalszy jego fragment, w którym podano, że aktualności związane z przebudową kolei linowej krzesłkowej pojawiły się na obu stronach internetowych: www.skrzyczne.cos.pl oraz www.szczyrk.cos.pl¹⁴⁷, gdzie w obu przypadkach zaznaczone zostało ministerialne dofinansowanie zadań, odpowiednio: „finalizację całości przebudowy z wykorzystaniem środków ministerialnych przewidziano na sierpień 2017 roku” oraz „podkreślić należy, że realizacja tej inwestycji nie byłaby możliwa bez finansowania i przychylności Ministra SiT, dostrzegającego potrzebę wspierania rozwoju sportu alpejskiego i tego rodzaju turystyki”.

Według Dyrektora OPO przyczyną braku informacji o sfinansowaniu zakupu pięciu armatek śnieżnych ze środków dotacji celowej był fakt, że w sierpniu 2017 r. wprowadzono nową wersję strony internetowej www.szczyrk.cos.pl, na którą nie zostały przeniesione ww. komunikaty z poprzedniej wersji strony. Podobnie, funkcjonująca od początku 2016 r. nowa wersja strony internetowej OPO także nie zawierała informacji archiwalnych z poprzednich lat, w tym z grudnia 2015 r.

¹⁴⁴ 2 152,77 zł.

¹⁴⁵ Nr 2015/0001/0094/SubA/DIS/S z 29.06.2015 r. i Nr 2016/0135/0094/SubA/DIS/S z 31.08.2016 r.

¹⁴⁶ Nr 2015.0416/0075/UDOT/DIS z 25.08.2015 r.

¹⁴⁷ Pod odnośnikami:

<http://szczyrk.cos.pl/1701/kolej-na-skrzyczne-bedzie-w-pelni-nowoczesna>
i <http://www.skrzyczne.cos.pl/aktualnosci/kolej-na-skrzyczne-w-pelni-nowoczesna.html>.

(dowód: akta kontroli str. 1348-1354, 1373, 2318, 2321, 2354-2355)

Zdaniem NIK, zacytowana treść publikacji była niezgodna z §12 ust. 1 ww. umów bowiem OPO był zobowiązany do zamieszczenia we wszystkich materiałach informacyjnych i promocyjnych dotyczących badanych zadań inwestycyjnych informacji o uzyskaniu dofinansowania z FRKF, którego przychody nie były środkami Ministra SiT, natomiast pochodziły z wpływów z dopłat w grach objętych monopolem państwa¹⁴⁸. NIK zauważa, że dokładna informacja na temat finansowania inwestycji OPO ze środków FRKF bądź z budżetu państwa powinna być trwałym elementem publikowanego opisu bazy sportowej i technicznej OPO, Ośrodka narciarskiego i kolei linowej Skrzyczne. Ośrodek nie wydawał publikacji poświęconych realizacji ww. inwestycji, natomiast w ogólnych materiałach (w folderach reklamowych i na stronie internetowej Ośrodka), gdzie znajdują się ogólnodostępne informacje o kolei linowej i elementach bazy narciarskiej nie zamieszczono informacji z jakich środków zostały one przebudowane lub zakupione.

(dowód: akta kontroli str. 462-470, 521-536, 590, 593, 618, 621)

3. Udzielenie w 2015 r. zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki z naruszeniem art. 67 ust. 1 pkt 3 *Prawa zamówień publicznych* (w brzmieniu obowiązującym w okresie wyboru wykonawcy i realizacji zamówienia).

Dyrektor Ośrodka pisemnie uzasadnił wybór zastosowania trybu z wolnej ręki w celu wyłonienia wykonawcy robót budowlanych¹⁴⁹ zrealizowanych w wyniku podpisanej w dniu 24 listopada 2015 r. umowy nr 102/2015 na kwotę 280,0 tys. brutto. W ocenie NIK powyższe uzasadnienie nie wypełniało przesłanki wynikającej z zastosowanego przepisu ww. ustawy, ponieważ w aktach przedmiotowego postępowania brak było materialnych dowodów potwierdzających wystąpienie sygnalizowanych okoliczności (wystąpienie nieprzewidzianej erozji gruntu we wrześniu 2015 r.) oraz wezwań Burmistrza Miasta Szczyrk do zabezpieczenia trasy nad drogą gminną i przepustem. Z treści uzasadnienia i załączników do akt przedmiotowego postępowania wynika też, że OPO planował znacznie wcześniej wykonanie tych robót zabezpieczających i w tym celu uzyskał projekt budowlany zamienny (z sierpnia 2015 r.). Z dodatkowej, wcześniejszej korespondencji Ośrodka wynika natomiast, że zamawiający miał co najmniej od stycznia 2015 r. (tj. znacznie wcześniej niż we wrześniu i listopadzie 2015 r.) świadomość konieczności wykonania prac naprawczych i zabezpieczających w rejonie ww. obiektów. Ponadto z opisu zawartego w projekcie budowlanym zamiennym z sierpnia 2015 r. wynika, że konieczność zmiany sposobu zabezpieczenia nasypu trasy narciarskiej wyniknęła z potrzeby korekty lokalizacji tej trasy, a także podniesienia niwelety trasy w stosunku do stanu obecnego. W opisie projektu warunki gruntowo-wodne oceniono jako proste i nie stwierdzono niekorzystnych zjawisk geologicznych.

(dowód: akta kontroli str. 699-749)

Autor uzasadnienia dla zastosowanego trybu wyboru wykonawcy ww. robót - specjalista ds. inwestycji i remontów OPO, wyjaśnił że podał w nim informacje, które uważał za stosowne. Wyjaśnił też, że zadanie to było elementem szerszej inwestycji polegającej na przebudowie trasy narciarskiej FIS - Widokowa w rejonie Kanion. W trakcie jej realizacji podejmowano decyzje o dalszym poszerzeniu infrastruktury technicznej związanej z właściwym zabezpieczeniem i użytkowaniem tras

¹⁴⁸ art. 86 ust. 1 ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz.U 2016, poz. 471 ze zm.).

¹⁴⁹ Pod nazwą „Modernizacja i przebudowa części trasy narciarskiej wraz z istniejącym przepustem nad potokiem (potok bez nazwy km 0+410) oraz kładki nad drogą – likwidacja kolizji trasy narciarskiej FIS – Widokowa z istniejącą drogą (dz. Nr 5021, ul. Cicha) oraz istniejącym potokiem (dz.nr 5027) na działkach nr 4710, 4711, 4712, 4713, 4715, 4738, 4739, 4740, 5021, 5027 w Szczyrku przy ul. Cichej” na terenie OPO w Szczyrku.

narciarskich. Wszelkie decyzje wymagały konsultacji i uzgodnień z właścicielami gruntów. Według ww. osoby był to proces długotrwały, ale zakończył się prawdopodobnie przed zleceniem wykonania projektu budowlanego na wykonanie pierwotnej inwestycji (w 2014 r.). W 2015 r., przed zleceniem wykonania projektu budowlanego zamiennego (w sierpniu 2015 r.), ponownie spotykano się z właścicielami gruntów, w trakcie których informowano ich o planowanej przebudowie i wzmocnieniu skarp nasypu oraz potoku za pomocą koszy gabionowych (osoby te zaakceptowały plany OPO). Po uzyskaniu akceptacji przystąpiono do uzyskania projektu zamiennego, a następnie zamiennego pozwolenia na budowę.

(dowód: akta kontroli str. 750-754)

Główny specjalista ds. zamówień publicznych Ośrodka, będąca sekretarzem komisji przetargowej, na pytanie z jakiego powodu w listopadzie 2015 r. komisja przetargowa realizująca ww. postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego zaakceptowała bez uwag pisemne uzasadnienie trybu wyboru wykonawcy „z wolnej ręki” na podstawie art. 67 ust. 1 pkt 3 *Prawa zamówień publicznych*, które nie wypełniało przesłanek wynikających z tego przepisu (ponieważ konieczność wykonania ww. prac była znana zamawiającemu co najmniej od stycznia 2015 r.) wyjaśniła: „*Wniosek o wszczęcie postępowania został złożony w dniu 13 listopada 2015 r. Komisja ze względu na warunki atmosferyczne i zbliżającą się zimą podjęła decyzję o przeprowadzeniu postępowania w trybie z wolnej ręki, ze względu na treść dołączonego załącznika zawierającego projekt uzasadnienia wyboru trybu. W uzasadnieniu nie powołano się na inne okoliczności faktyczne.*”

(dowód: akta kontroli str. 820)

Dyrektor Ośrodka wyjaśnił okoliczności udzielenia ww. zamówienia m.in. pilną (natychmiastową), potrzebą podjęcia prac naprawczych i zabezpieczających oraz tym, że we wrześniu 2015 r. wystąpiły poważne opady w Szczyrku, które spowodowały naruszenie stabilności gruntu, a to z kolei stwarzało niebezpieczeństwo osunięcia skarp.

(dowód: akta kontroli str. 2319-2320, 2323-2325)

Zdaniem NIK, zamawiający dysponował wystarczającym czasem, od stycznia do listopada 2015 r., by zaplanować, przygotować i przeprowadzić postępowanie o udzielenie przedmiotowego zamówienia w jednym z konkurencyjnych trybów wymienionych w *Prawie zamówień publicznych*. Pilność wykonania ww. prac naprawczych została bez wątpienia udokumentowana już w styczniu i lutym 2015 r. na skutek interwencji mieszkańców i Burmistrza Szczyrku. Ponadto w dokumentacji udzielonego zamówienia nie wykazano wrześniowego naruszenia stabilności gruntu.

4. Nierzetelne zweryfikowanie oświadczenia jednego z oferentów.

W trakcie przeprowadzonego postępowania o udzielenie zamówienia publicznego w trybie przetargu nieograniczonego, na przebudowę kolei linowej krzesłkowej na trasie Szczyrk – Hala Jaworzyna, komisja przetargowa badająca dokumentację i oświadczenia złożone przez oferentów nie zweryfikowała w sposób rzetelny wymaganego w art. 26 ust. 2d *Prawa zamówień publicznych* oświadczenia jednego z wykonawców (z 27 lipca 2016 r.) potwierdzającego, że jego firma nie należy do grupy kapitałowej w rozumieniu ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o *ochronie konkurencji i konsumenta*, jak również nie zwróciła się do niego o uzupełnienie oświadczenia lub o złożenie wyjaśnienia. Z załączonego do oferty tłumaczenia odpisu pochodzącego z włoskiego Rejestru Handlowego Izby Handlowej, Przemysłowej, Rzemieślniczej i Rolniczej wynikało bowiem, że wykonawca może

obejmować udziały i mieć powiązania kapitałowe z innymi podmiotami gospodarczymi. Ponadto z ogólnodostępnych informacji wynikało, że Wykonawca ten co najmniej od 2015 r. należał do międzynarodowej grupy HTI (.....) skupiającej inne firmy¹⁵⁰. W związku z powyższym komisja przetargowa analizując oświadczenia wykonawców miała możliwość i obowiązek, wynikający z art. 26 ust. 3 i art. 87 ust. 1 Prawa zamówień publicznych, wezwania tego wykonawcy do złożenia prawidłowego oświadczenia lub do udzielenia wyjaśnień dotyczących treści złożonej oferty (w sprawie charakteru udziału wykonawcy w ww. grupie).

(dowód: akta kontroli str. 773-778, 805-819, 2326-2342)

Główny specjalista ds. zamówień publicznych Ośrodka, który pełnił funkcję sekretarza komisji przetargowej, w powyższej sprawie wyjaśnił: „*Komisja oparta się wyłącznie na oświadczeniach załączonych do oferty*”.

Powyższa nieprawidłowość wprowadzie nie miała realnego wpływu na wybór wykonawcy, jednakże NIK zwraca uwagę na możliwość wystąpienia sytuacji, w której oferty złożyłoby dwóch producentów/dostawców wyciągów linowych należących do tej samej grupy: np. L(...) i P(...). Wówczas, po zweryfikowaniu oświadczenia o przynależności do grupy kapitałowej zamawiający byłby zobowiązany do odpowiedniego zastosowania art. 24 ust. 2 pkt 3) lub pkt 5) *Prawa zamówień publicznych*.

(dowód: akta kontroli str. 820-821)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

NIK zwraca uwagę, iż jeden z członków komisji przetargowej powołanej do przeprowadzenia postępowania w trybie przetargu nieograniczonego w celu wyłonienia wykonawcy przebudowy kolei linowej krzeselkowej na trasie Szczyrk – Hala Jaworzyna nie uzupełnił daty złożenia oświadczenia określonego w art. 17 ust. 2 *Prawa zamówień publicznych*. Powyższy brak nie miał wpływu na postępowanie i wybór wykonawcy zamówienia. Ponadto NIK zauważa, że komisja przetargowa nie zamieściła w sporządzonym protokole z powyższego postępowania informacji o istotnej okoliczności, tj. o przyczynie zmniejszenia przez wykonawcę ceny ofertowej o 700,0 tys. zł, o czym poinformował on Ośrodek przed podpisaniem umowy. Ponadto zastępca Kierownika Działu Infrastruktury Sportowej - K.M. odpowiedzialny za działalność kolei, od daty końcowego odbioru inwestycji (tj. 31 sierpnia 2017 r.) do czasu przeprowadzenia czynności kontrolnych (tj. 20 grudnia 2017 r.) nie wyegzekwował od wykonawcy pisemnego udokumentowania przeprowadzenia obowiązkowych szkoleń pracowników Ośrodka z zakresu obsługi zainstalowanych urządzeń kolei linowej. Ww. osoba wyjaśniła, że nie było wymagane sporządzenie tego dokumentu, natomiast w trakcie odbioru urządzenia przy dużej liczbie wymaganych dokumentów, lista uprawnionych pracowników obsługi kolei linowej na odcinku Szczyrk – Hala Jaworzyna nie została potwierdzona przez wykonawcę przebudowy¹⁵¹.

NIK zauważa, że przeprowadzenie szkoleń pracowników było odrębnie wyszczególnione w umowie z wykonawcą i łącznie z odbiorami Transportowego Dozoru Technicznego stanowiło osobną pozycję kosztorysową, którą wyceniono łącznie na kwotę 76,8 tys. zł. Zatem, tak jak w przypadku wymaganej decyzji Dyrektora Transportowego Dozoru Technicznego pozwalającej na eksploatację kolei, osoba odpowiedzialna za prawidłowe funkcjonowanie ww. obiektu powinna była uzyskać od wykonawcy pisemne zapewnienie, że pracownicy OPO zostali należycie przeszkoleni i dopuszczeni do obsługi nowych urządzeń technicznych.

(dowód: akta kontroli str. 765-772, 804, 822-823, 781, 854, 901-902, 2600)

¹⁵⁰ Takie jak: L(...), P(...), L(...)-P(...) of America Inc., P(...), A(...), M(...), D(...)

¹⁵¹ Potwierdzoną przez wykonawcę przebudowy, listę pracowników obsługi kolei linowej Szczyrk-Jaworzyna przedłożono NIK w dniu 10 stycznia 2018 r.

Ośrodek w sposób prawidłowy wykorzystał pozyskane dofinansowanie z FRKF i dotacje z budżetu państwa oraz zaangażowane środki własne na realizację trzech skontrolowanych zadań i zakupów inwestycyjnych służących rozwojowi infrastruktury technicznej wykorzystywanej do uprawiania sportów zimowych. Prawidłowo i rzetelnie rozliczono środki przyznanego wsparcia finansowego, za wyjątkiem rozliczenia uzyskanej od jednego z wykonawców kary umownej z tytułu opóźnienia w realizacji robót budowlanych, a wszystkie wydatki były wydatkami kwalifikowanymi. Poddana badaniu inwestycja przebudowy odcinka kolei linowej krzesiowej finansowana ze środków FRKF została przeprowadzona i zakończona terminowo zgodnie z wnioskowanym zakresem rzeczowym oraz przepisami *Prawa budowlanego* i ustawy *o dozorze technicznym*. Za realizację rzeczową dwóch zadań budowlanych odpowiadali wykonawcy, którzy zostali wyłonieni na podstawie trybów przewidzianych przepisami *Prawa zamówień publicznych*.

Negatywnie oceniono:

- udzielenie zamówienia publicznego w trybie z wolnej ręki z naruszeniem przepisów *Prawa zamówień publicznych*;
- niezgodne z zapisami umów o dofinansowanie informowanie o fakcie dofinansowania ze źródeł zewnętrznych zrealizowanych przez OPO zadań i zakupów inwestycyjnych;
- niezweryfikowanie oświadczenia jednego z wykonawców o braku przynależności do grupy kapitałowej oraz niezwrócenie się o uzupełnienie tego oświadczenia lub złożenie wyjaśnienia;
- błędne wyliczenie i ustalenie wysokości kary umownej pobranej od wykonawcy zaprojektowania i przebudowy wyciągu orczykowego DOLINY II.

Jednocześnie NIK zwróciła uwagę na fakt nie uzupełnienia przez członka komisji przetargowej daty złożenia oświadczenia o bezstronności, wymaganego *Prawem zamówień publicznych* oraz na niezamieszczenie w protokole z postępowania przeprowadzonego w trybie przetargu nieorganicznego istotnej informacji. Ponadto, nie wyegzekwowano od wykonawcy inwestycji pisemnego udokumentowania przeprowadzenia obowiązkowych szkoleń pracowników.

IV. Uwagi i wnioski

Najwyższa Izba Kontroli zwraca uwagę na potrzebę zapewnienia prawidłowej weryfikacji wszystkich oświadczeń składanych przez wykonawców i członków komisji przetargowej w toku prowadzonych postępowań o udzielenie zamówienia publicznego i rzetelnego dokumentowania faktycznego spełniania przesłanek do udzielenia zamówienia publicznego z wolnej ręki oraz istotnych okoliczności zaistniałych w toku postępowań o udzielenie zamówienia publicznego we właściwym protokole.

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹⁵², wnosi o:

¹⁵² Dz. U. z 2017 r. poz. 524, zwanej dalej ustawą o NIK.

1. Zapewnienie ewidencjonowania w księgach rachunkowych i wykazywania w sprawozdawczości Ośrodka, działalności podstawowej oraz działalności innej niż podstawowa, z uwzględnieniem zasad rozdziału określonych w § 6, § 7 ust. 1 i § 8 ust. 1 Statutu oraz zakładowych zasad (polityki) rachunkowości COS.
2. Zapewnienie rzetelności dokumentowania i wewnętrznej kontroli w zakresie dekretowania i treści dowodów księgowych oraz faktur potwierdzających uzyskiwanie przychodów ze sprzedaży usług Ośrodka.
3. Założenie i prowadzenie ksiąg dla wszystkich obiektów budowlanych i objęcie nimi wszystkich budowli i obiektów zrealizowanych na podstawie pozwolenia na budowę oraz niezwłoczne zawiadomienie Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego o zakończeniu budowy kładki, murów oporowych i przepustu wodnego w celu uzyskania decyzji o pozwoleniu na użytkowanie.
4. Zapewnienie prawidłowego informowania w publikacjach Ośrodka o fakcie realizacji zadań i zakupów inwestycyjnych ze środków FRKF i budżetu państwa.
5. Kontynuowanie działań w celu wyegzekwowania nieopbranej kary umownej za jeden (czterdziesty drugi) dzień opóźnienia w realizacji robót budowlanych.
6. Wyegzekwowanie sporządzenia i wdrożenie do realizacji Strategii Marketingowej Ośrodka oraz zapewnienie udostępnienia na stronie internetowej OPO informacji dla związków sportowych, klubów sportowych i organizacji kultury fizycznej o ofercie organizacji szkoleń sportowych i udostępniania obiektów.
7. Zapewnienie ewidencjonowania przez Ośrodek wpływu Sprawozdań PZN z działalności prowadzonej na wydzierżawionych obiektach sportowych i prawidłowej ich weryfikacji.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Katowicach.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Katowice, dnia 19 stycznia 2018 r.

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Katowicach**